

GAMIGLIANO

FLORIN PITEA

www.amaltea.ro/scifi

COLECȚIA
Povestiri
ȘTIINȚIFICO-
FANTASTICE
CLUB
cpsf.info

Premiul Convenției Europene de SF

574

anticipația

50 de ani de la apariția primului număr 1955-2005

Colecția Povestiri Științifico - Fantastice

SUMAR

Lumea Science-Fiction trebuie permanent reconstruită	3
Fandom '82.....	5
Istoria fandomului - ProConSF.....	7
Viitorul a început ieri - Tycho	8
Dictionar SF - Premii SF.....	9
Publicații - Fanzine SF românești	13
Istorie literară - Mutantul	14
Short story - Drum către lumi imposibile.....	24
Adaptare.....	36
Jurnal (I)	39
Vagabondul	39
Cioburi	44
Jurnal (II)	45
Roșcovanii	45
Ochii care aud altfel	47
Sacrificiu de Paști	50
Insurecția	52
Oceanul cu triluri	53
Interviu - Norman Spinrad	59
Pași prin știință - Genetica	62
Bandă Desenată - Angouleme: Muzeul Benzii Desenate	63
Viitorul a început ieri - Cerșetor în Imperiul Catolic	66

CPSF ANTICIPAȚIA - CASETA REDACȚIEI

CPSF ANTICIPAȚIA - colecția de povestiri SF

www.anticipatia.kogaion.net

Revistă editată de:

Fundația SocRaTeE, Președinte: Alexandru Mironov

Asociația Tinerilor Jurnaliști și Protecția Mediului Dolj

Președinte: Viorel Lazăr

Redactor-șef: Aurel Cărășel (aurel_carasel@yahoo.com)

Redactori: Dodo Niță, Arthur Codrescu, Marius Ghergu, Ion Ilie Iosif,
Dan Mihăilescu, Sorin Repanovici

Grafica coperta 1 și 2, grafica interior: Marius Ghergu

Tehnoredactare: Mihaela Lazăr

Machetare coperte: Octavian Mitrică

Adresa redacției: Str. Anton Cehov nr. 8, cod 011998, sector 1 București

Telefon: 021-22 230 48 / 021-23 132 24 / 021 - 22 276 36, **Fax:** 021 - 22 276 36

ISSN 1220-8620

LUMEA SCIENCE-FICTION TREBUIE PERMANENT RECONSTRUITĂ

Prin anul 1982, eram student la Facultatea de Filologie a Universității din Craiova. Deși au trecut de atunci aproape 23 de ani, îmi aduc aminte, ca și cum s-ar fi întâmplat ieri, de o ședință studențească, la care fusese invitat să participe și dl. Alexandru Mironov, în calitate de redactor al revistei “Știință și Tehnică”.

Nu mai prezintă nici o importanță tema acelei adunări, dar intervenția distinsului oaspete a pocnit ca o petardă furișată de un puști neobrăzat în plasa cu cumpărături a bunicii: “Secolul al XXI-lea va aparține în exclusivitate literaturii SF, sau literatura în sine nu va mai exista deloc”.

S-a discutat mult pe baza acestei aserțiuni (pe care Alexandru Mironov a ilustrat-o cu multe exemple), iar concluzia a fost una eminamente filologică: “Domnul Mironov glumește ca un om foarte

serios ce este”. Concluzie cu care decanul de atunci, dl. Ion Trăistaru, a pus punct întâlnirii respective.

Am intrat de câțiva ani buni în secolul al XXI-lea și nu am remarcat ca dl. Mironov să fi avut dreptate. Mă uit cu atenție pe tarabele de cărți și prin librării, ori de câte ori ies prin oraș. Cărțile de SF nu inundă piața, tinerii sau vârstnicii nu merg cu ele sub braț, reviste de profil nu zăresc nici măcar una pe la chioșcurile de ziare și reviste. Singurul element care pare să țină cu aserțiunea rostită în urmă cu decenii par să fie filmele SF. Cinematografele și rețelele de televiziune sunt, pur și simplu, invadate de filme și seriale SF, cele mai multe de calitate îndoielnică. Dar, o floare nu aduce primăvara, deci ce ne facem cu *lumea science-fiction* în care ar rebui să trăim, în acest moment?

Nu, întrebarea nu este una retorică. Un segment din răspuns îl

constituie chiar faptul că lecturați aceste rânduri. Altfel spus, *lumea science-fiction* nu există undeva, acolo, în viitor, așteptând să fie descoperită de vreun Columb modern, cu implant neurocibernetic în spatele urechii și cu ochi protezați, ci trebuie permanent reconstruită. **Literatura** nu este decât una singură, iar ea cuprinde în sânul ei mai multe direcții de dezvoltare, numite tehnic main-stream, policier, fantastic, horror, aventură ș.a.m.d. Direcția Science-Fiction nu a dispărut niciodată din cadrul ei larg, dar a trebuit reinventată în fiecare secol, adaptată la cuceririle științei și tehnicii, ale psihologiei și sociologiei umane.

Trăim într-un nou secol și mileniu, dragi cititori, ale căror limite impun orizonturi neașteptate. Ceea ce visau sefiștii deceniului 7-8 din secolul trecut a devenit, într-o inimaginabilă proporție, istorie. Noi, cei de azi, trebuie să începem să visăm altfel. Iar asta nu o mai pot face scriitorii deceniilor anterioare, care s-au cantonat în câmpuri de imaginare și de scriere specifice unei epoci deja apuse, ci aceia care au făcut primii pași în școală în Anul I al Mileniului III.

Revista aceasta le este dedicată, așa cum numărul unu din Colecția de Povestiri Științifico-Fantastice (care a generat-o pe aceasta) a fost dedicată adolescenților de acum 50 de ani, care aveau visul aventurii în sânge.

Ne-am propus deci, dragi cititori tineri și foarte tineri (revista ajunge în primul rând în bibliotecile tuturor școlilor din mediu rural din

România, sub girul Fundației SocRaTeE) să modificăm treptat compoziția sumarului său, în așa fel încât, fără să coboare calitatea materialelor prezente în interior, să fie accesibilă unei plaje de vârstă între 12 și 18 ani și, mai mult decât atât, să îi determine pe unii dintre acești cititori să devină nu numai consumatori de Sf, ci și creatori în domeniu. Pentru a ușura înțelegerea fenomenului SF, atât de la noi din țară, cât și din străinătate, fenomen devenit tot mai complex și mai profund, am decis să realizăm o structură de revistă în care lectorul să poată să ia legătura, pe lângă inerentele povestiri SF, și cu materiale de istorie literară și istorie a fandomului, cu explicări de termeni și noțiuni de profil, cu elemente bio-bibliografice ale scriitorilor reprezentativi, cu prezentări de reviste SF românești și străine, cu elemente de bandă desenată SF.

Totul structurat în jurul unor teme de o importanță fundamentală pentru acest gen de literatură - au fost numere dedicate roboților și călătoriei temporale, acesta se ocupă cu ingineria genetică, iar numerele viitoare vor găzdui texte ce vor viza universurile paralele, călătoria în spațiu, războiul stelelor, rescrierea marilor mituri ale umanității, paranormalul, lumile dispărute, societatea viitorului, iubirile imposibile, sfârșitul lumii.

Veți citi texte literare premiate la diferite convenții naționale și concursuri, dar și lucrări inedite, texte apărute numai în fanzine de cenaclu,

dar și reeditări ale textelor unor scriitori clasici din domeniu.

Și, de ce nu, textele voastre literare, dacă ele vor concorda cu tema propusă și vor atinge un anumit standard literar, necesar publicării. Cu alte cuvinte, scrieți-ne (prin e-

mail sau poștă), trimiteți-ne creațiile personale sau numai gândurile voastre despre viitorul care ne așteaptă timid dincolo de pragul zilei de mâine. Promitem să răspundem la toate scrisorile și să citim toate textele.

File din istoria fandomului

Dan MERIȘCA

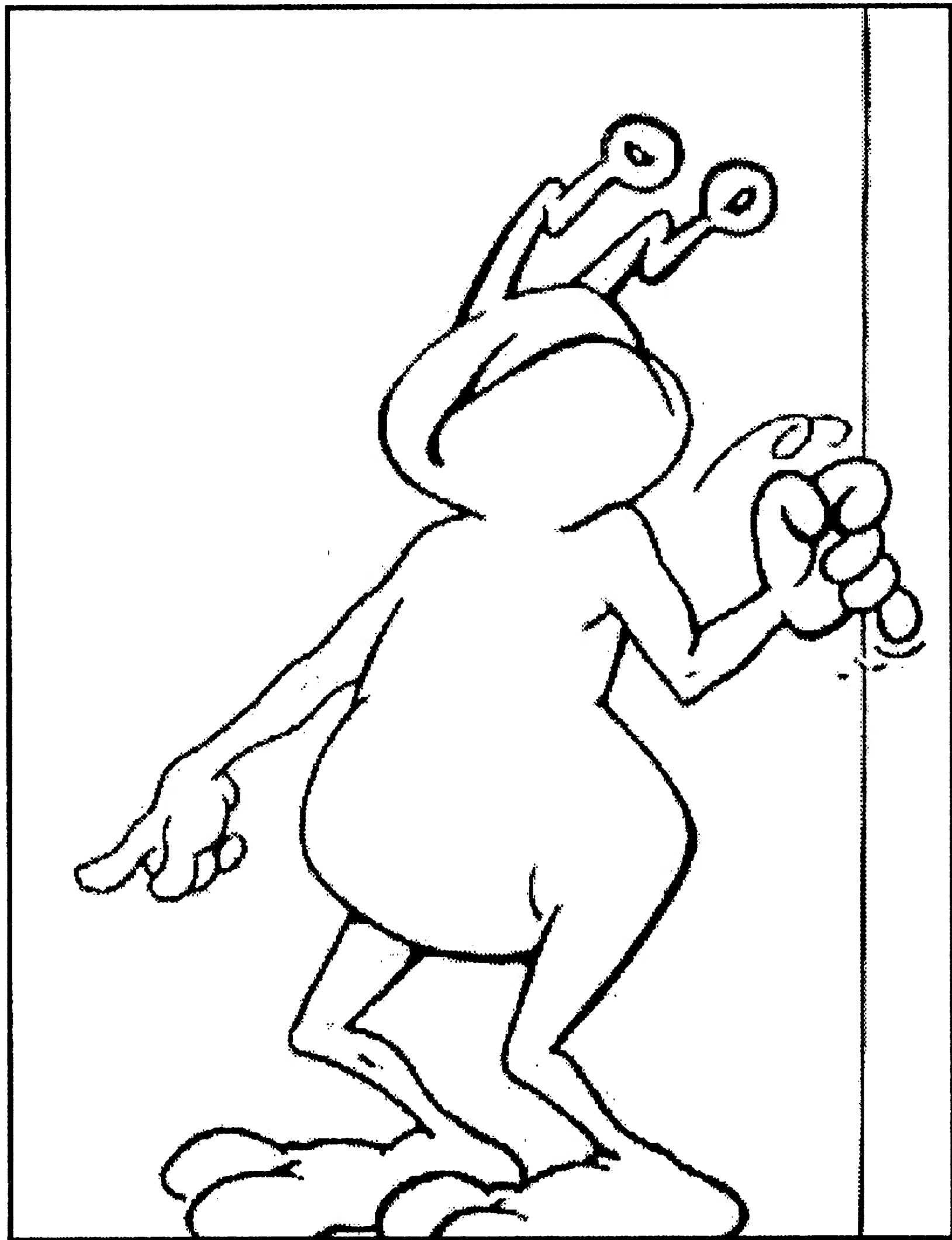
FANDOM '82

A 12-a Consfătuire Națională a cenacurilor de anticipație este, în egală măsură, un moment anual de bilanț, o inedită întâlnire între creatorii și fanii SF, dar și cel mai important concurs românesc de literatură și artă de anticipație.

Bilanțul se arată a fi rodnic: cenacurile și cluburile SF din țară reprezintă extrem de productive colective de creație. Exemple în acest sens avem la Timișoara (cenacurile **H.G. Wells** și **Helion**), la Iași (cenaclul **Quasar**), la București (cenaclul **Solaris**; Clubul **2001** și **Modul 13**), la Craiova (cenaclul **Henri Coandă**). Aceștia le pot fi adăugate cenacurile ceva mai tinere din Sibiu (**Nova-Fantascienza**), Arad (**Alphaville**), Brașov (**Antares**), Oradea (**Horenii**), Ploiești

(**Jules Verne**), Sângeorz-Băi (**Experimental**), Tulcea (**Mileniul III**), ca și cenacurile de copii din București (**Sapiens**), Lugoj (**Sirius**) și, mai ales, Guranda, jud. Botoșani (**Selenarii**). În fine, au apărut multe cenacuri noi și foarte ambițioase la Bacău (**Fahrenheit 451**), Câmpulung-Muscel (**Terra**), Piatra Neamț (**Sigma**), Târgoviște (**Sfinx**), București (**Universal Fandom**), Bârlad (**Aleph**). Este, de asemenea, binecunoscută activitatea cenacului bucureștean **Marțienii**, al scriitorilor profesioniști.

Fanzinele (publicații SF) editate în cadrul unora dintre aceste cenacuri fac adesea concurență revistelor profesioniste, bucurându-se de o apreciabilă popularitate, în ciuda tirajelor prohibitive: **Paradox** și **Helion** (la Timișoara), **Omicron** (la

Craiova - distinsă cu Premiul I între fanzinele europene), **Solaris** (la București), dar mai ales **Selena** (la Guranda, jud. Botoșani - editat de către copii) și consistentul almanah **Fantastic Magazin** (la Iași), cu suplimentele sale informative **SF Contact** și **Quark**.

În ultima vreme, a crescut simțitor interesul revistelor profesioniste pentru literatura de anticipație: după **Știință și Tehnică** și **Vatra** (vechi și consecvente susținătoare ale anticipației), iată și alte reviste interesate de acest fenomen:

Convorbiri literare, Cronica, Tribuna, Ateneu, Argeș, Steaua, Orizont. După paginile dedicate genului de către diferite almanahuri, iată un întreg almanah dedicat anticipației, editat de revista **Știință și Tehnică**. Nu în ultimul rând, trebuie adăugate în această listă titlurile unor reviste studențești: **Forum** (la Timișoara), **Dialog, Opinia, Viața Politehnicii** (la Iași), **Echinox** și **Napoca Universitară** (la Cluj Napoca), **Ing.** (la București), ca și emisiunile posturilor de radio București III, Cluj și Iași.

Editurile sunt singurele rămase în urmă din acest punct de vedere. Au colecții specializate doar **Albatros (Fantastic Club)** și

Univers, iar numărul de titluri care apar aici devine tot mai mic! Cea mai activă editură bucureșteană în domeniu pare a fi **Ion Creangă**. Din când în când, mai apar volume de SF la **Scrisul Românesc** și la **Dacia**. La acest nivel mai e încă mult de făcut...

Încununând întâlnirile anuale SF de nivel național (dintre care mai amintim **Zilele HELION**, și fantastica **Tabără de creație GURANDA**) a XII-a Consfătuire aduce cu siguranță în primul-plan al SF-ului românesc noi nume ale unor cenacluri, reviste și creatori.

PROCONSF

Parola era stabilită: “Cine ești, băi?”. “Sân’ Georz, băi”! Și gata. Dan Merișca îi dictase lui Doru Pruteanu la telefon: “Să fie ProConSF! Cu P mare, C mare și SF mare!”

Așa a fost.

Doar el, Dan Merișca, n-a mai fost: a preferat învelișul astral, în timp ce corpurile noastre fizice se chinuiau să înțeleagă, într-un final meschin de noiembrie, ce căuta Dan acolo, în cripta familiei Merișca. Apoi, pe 6 decembrie, ne-a părăsit și acest senior al science-fiction-ului românesc care era Vladimir Colin. O mulțime de viitoruri posibile se scufundau definitiv, odaia lumii devenise brusc mai goală și se făcuse frig. Radioul anunța -12 grade Celsius. În seara de vineri, 6 decembrie, discuțiile s-au încheiat greu, mai ales că, în stilu-i lapidar, Doru Pruteanu (maestru de ceremonii) accepta în program schimbări care să facă trecerea “din registrul ludic în cel grav”. ProConSF Convenția Profesioniștilor în Science-Fiction, putea profita de definiția “profesionistului” pe care atât Doru Pruteanu, cât și Cornel Robu au escamotat-o, invocând contribuția lui R. Escarpit. A doua zi, totuși, ProConSF s-a constituit ca asociație

nelucrativă, cu membri fondatori, statut și obiective clare, urmînd ca, prin intermediul Judecătoriei Sectorului 1 București, să obțină personalitate juridică. Promovarea science-fiction-ului național, sublinierea potențialului creativ în domeniu prin intermediul publicisticii, al audio-vizualului și al activității editoriale, acordarea “premiilor Dan MERIȘCA și Vladimir COLIN” crearea unei bănci de date cu informații din science-fiction-ul românesc și universal și crearea unui flux informațional între principalele nuclee de activitate din țară sunt obiective imediate ale asociației, obiective care se pot îmbogăți cu cele de perspectivă. Cu același prilej, conducerea (figurînd pe contra-copertă) a fost desemnată prin vot secret. Renunțând la orgoliile individuale, membrii Convenției au accedat la o strategie comună în domeniul publicării science-fiction-ului românesc și a celui internațional, și-au definit poziția față de furtul literar și față de invazia sublitteraturii pe piața publicistică, au discutat condițiile reprezentării noastre la proximal EuroCon. Au fost clarificate raporturile Convenției Profesioniștilor cu Federația Națională de Tineret pentru Science-Fiction, Știință Prospectivă și

Impactul cu Viitorul, mișcare de tineret și amatori, având și rolul de sindicat al producătorilor de science-fiction. În organizarea acesteia din urmă se vor desfășura convențiile naționale ale fanilor SF din România.

Și, ca să fim în ton cu emanațiile (la Sângeorz-Băi erau din cele carbo-gazoase), această revistă este emanată din voința comună a membrilor ProConSF, fiind și primul produs literar care poartă această siglă (n.r. *este vorba despre revista Quasar, din care s-a preluat acest*

material). Revista este itinerantă și, cu voia dumneavoastră, necentralizată. Am folosit drept schelet al primului număr revista cu nume omonim, concepută în urmă cu mai bine de un an de un colectiv ieșean în frunte cu Dan Merișca. Rău spus “în frunte”, pentru că el era pretutindeni printre noi, el forma “vârtejul atomic” care crea atmosferă. În mod absolut firesc, acest prim număr este dedicat memoriei lui **Dan Merișca**.

(material preluat din revista “Quasar” nr. 1/1991)

VIITORUL A

H.T.F.

ÎNCEPUT IERI - TYCHO

Comunitatea latino-anglo-saxonă de pe Terra sărbătorește azi 16 septembrie 2111 două decenii de la anexarea Sectorului Juan pe Selena. Fix în urmă cu 19 ani 11 luni și 29 de zile trupele de desant spațial hispano-anglo-saxone ale Cohortei “Queen Elisabeth” au fixat pe stânca cea mai înaltă a craterului vulcanic Tycho un panou din cristal de cuarț, cu înălțimea de 110 m, în care se află încastrat drapelul de luptă al Imperiului, cu vulturul bicefal și cele trei spade încrucișate între ghearele sale. Gestul colonelului Francisco de Montejo, care a pornit

instalația de macroluminiscență, făcând vizibil panoul până la limitele orbitelor geostaționare selenare, nu a făcut decât să încununeze superbul efort al trupelor imperiale, care au ridicat timp de peste opt decenii în subsolul lunar cele 12 Colonii Miniere, locuite în prezent de peste 12 milioane de persoane.

În același timp, panoul a marcat limita vestică a Sectorului, dinaintea celor 1100 km pătrați de *no man's land*, care-l separă de Districtul Otto al Corporației germano-olandeze “Hermann Hesse”.

Dintotdeauna, cultura s-a autopromovat și prin acordarea de premii, care să-i pună în valoare pe acei creatori mai mult sau mai puțin cunoscuți ce s-au făcut remarcați, la un anumit moment al existenței lor, în ochii unui juriu alcătuit din profesioniști în domeniul lor de creație. Nici literatura SF nu face excepție. De-a lungul deceniilor secolului XX, în diferite țări europene sau neeuropene, s-au impus mai multe premii ce au subliniat importanța creațiilor SF din toate ramurile (de la textele literare, până la bandă desenată și film). Cele mai importante sunt Premiul APOLLO, Premiul BSFA, Premiul COSMOS 2000, Premiul GPSF, Premiul HUGO, Premiul KURT LASSWITZ, Premiul LOCUS, Premiul NEBULA, Premiul ROSNY-AÎNE.

Premiul APOLLO a fost creat în Franța, în anul 1972, fiind conceput ca o replică europeană a prestigiosului Premiu NEBULA. Inițiativa înființării sale îi aparține lui Jacques Sadoul. Se atribuie celei mai bune creații originale, străine (în traducere) sau franceze, fără discriminare, apărută în Franța, în anul anterior. Numele premiului constituie un omagiu adus programului spațial american, care i-a permis omului să pășească pe solul altui corp ceresc decât Terra. Sistemul

PREMIU SF

de votare este destul de asemănător cu acela promovat de Premiul NEBULA - se realizează, mai întâi, o preselecție, de către un comitet restrâns, apoi cărțile alese sunt lecturate de un juriu competent, format din personalități ale SF-ului francez (Rene Barjavel, Michel Demuth, Jacques Goimard, Francis Lacassin, Jacques Sadoul), dar și din personalități ale criticii main-stream (Michel Butor, Alain Robbe-Grillet etc). În general, au fost premiate numai romane, singura excepție numindu-se "Persistența viziunii", o culegere de nuvele a scriitorului american John Varley, apărută în Franța în 1972. Deși majoritatea laureaților sunt scriitori americani, există și o serie de scriitori francezi, care au reușit să spargă monopolul anglo-saxon prin creații de excepție - Philippe Curval, Michel Jeury, Serge Brussolo ș.a.

Premiul ASOCIAȚIEI BRITANICE DE SCIENCE FICTION (BSFA) a fost înființat în anul 1966, de către BSFA, la propunerea unui grup majoritar de membri, el răsplătind opera celui mai bun creator britanic de SF, publicată în anul precedent decernării sale. Încă de la început, s-a stabilit să fie acordat în cursul lunii aprilie, cu ocazia

Eastercon (Convenția Anuală a Asociației). Membrii juriului au fost aleși din rândurile BSFA, dar începând cu deceniul al nouălea votul decisiv a aparținut tuturor membrilor prezenți la Convenție. Alegerea operei câștigătoare se face prin vot secret. Primul laureat a fost John Brunner. După patru ani însă premiul BSFA s-a aliniat la standardele internaționale, recompensând o carte și nu un autor. Principalul criteriu de eligibilitate a fost, la început, apartenența britanică a scriitorului. În prezent, premiul se acordă scriitorului care a reușit să publice volumul într-o revistă sau la o editură britanică, indiferent de naționalitatea sa. Premiul BSFA are un trofeu simplu, dar de efect: o placă metalică, strălucitoare, pe care este gravat numele premiului, anul decernării și numele autorului. În afară de categoriile clasice (roman, nuvelă, nuveletă, povestire), premiul se mai acordă și pentru categoria *media-presentation* (audiovizual) și pentru categoria *autor de artă grafică*.

Premiul COSMOS 2000 este un premiu francez, acordat de cititorii genului. Autorul și promotorul său este Annick Beguin, proprietăreașă librăriei pariziene "Cosmos 2000", cu profil SF. Sistemul de vot este foarte simplu: clienții stabili ai librăriei primesc la sfârșitul anului un buletin de vot, pe care-și notează opera preferată (numai categoria roman), naționalitatea autorului neavând importanță. Mai puțin cunoscut decât

Premiul APOLLO, el rămâne o distincție de librărie, care are meritul de a implica cititorul într-o relație directă cu scriitorul preferat.

Marele Premiu al SF-ului FRANCEZ (GPSF - *Le Grand prix de la Science Fiction Francaise*) este un premiu francez. Deși există o multitudine de premii de editură, la nivel național, în Franța, s-a acordat destul de puțină atenție premiului național francez pentru SF. Asta explică dificila supraviețuire a celui dintâi premiu francez în domeniu, **Premiul ROSNY-AÎNE**. În aceste condiții (să reamintim că premiile APOLLO și COSMOS 2000 se acordă, cu șanse egale, scriitorilor francezi și celor străini), s-a simțit nevoia unui premiu cu specific francez. În 1974, la inițiativa lui Jean Pierre Fontana, s-a instituit la Convenția Națională a SF-ului francez (ținută la Clermont-Ferrand) un fel de Grand Prix literar, intitulat GPSF. Inițial, au fost prevăzute două categorii literare pentru premiere - roman și nuvelă. Ulterior, numărul categoriilor a sporit la șapte: roman francez, roman străin, nuvelă, tânăr autor, eseu, traducere și premiu special. Juriul este format din personalități ale lumii literare SF franceze, constituite într-un fel de Academie. Premiile se acordă operelor apărute în anul precedent. El nu este însoțit de un trofeu, precum în cazul celebrelor HUGO și NEBULA, ci de o substanțială sumă de bani, pe care municipalitatea orașului o acordă anual.

Premiul HUGO a fost înființat în anul 1953, la inițiativa unui fan, Hal Lynch, avînd ca model prestigiosul premiu cinematografic OSCAR. La început, s-a numit "The Science Fiction Achievement Award". Denumirea de HUGO a fost adoptată în 1958, în semn de prețuire față de părintele SF-ului modern, Hugo Gernsback. Premiul se decernează anual, la Convenția Mondială de SF (WorldCon). Spre deosebire de NEBULA, APOLLO sau JUPITER, care sunt premii propuse de diferite categorii de profesioniști (scriitori, publiciști, critici, editori), acesta este un premiu acordat de fani, la început numai la capitolul literatură; treptat, și alte categorii au intrat în vizorul celor ce votează marele premiu: începînd cu 1971, înregistrările muzicale au fost acceptate în cadrul categoriei "spectacol", iar din 1973 premiul "pentru revistă profesionistă" s-a transformat în premiu "pentru redactor/editor profesionist". Trofeul a fost conceput tot de către un fan, Jack McNight și reprezintă corpul, în poziție verticală, al unei rachete înainte de decolare. Premiul se acordă respectînd anumite reguli, care sunt stabilite în cadrul unor ședințe ce prefăteză convențiile. Câștigătorul premiului, precum și restul clasamentului pînă la locul șase, este desemnat prin vot direct. Începînd cu 1960, au drept de vot numai cei care au deținut calitatea de membru (asigurată prin plata unei cotizații anuale sau a unei taxe de convenție).

Pentru derularea votării propriu-zise se utilizează *sistemul de vot australian*. Convențiile anuale se țin în luna septembrie, premiile vizînd operele publicate în decursul anului anterior. Premiul cuprinde mai multe secțiuni: roman (peste 40.000 de cuvinte), nuvelă (între 17.500 și 40.000), nuveletă (între 7.500 și 17.500) și povestire (sub 7.500 de cuvinte), lucrări dramatice, editor profesionist, artist profesionist, semiprozin, fanzin, fan-scriitor, fan-artist.

Premiul KURD LASSWITZ este oferit în aria culturală germană (Germania, Austria și Elveția). A fost înființat în anul 1980, ca o replică europeană la premiul american HUGO. Denumit astfel după cel mai cunoscut scriitor german de anticipație din secolul al XIX-lea, el se decernează pentru creațiile autohtone, dar există și o distincție cu acest nume care se acordă, începînd cu anul 1983, celui mai bun roman străin, tradus în limba germană. În 1980, s-a început cu 6 categorii (roman, nuvelă, povestire, traducător, grafician și categorie specială), pentru ca în 1990 să se ajungă la 9 categorii (apar în plus cele de film/teatru TV, scenariu radiofonic și cel mai bun scenariu străin). Preamiul la "categoria specială" a fost acordat pentru **promotion** (promovarea genului SF), dar și pentru autorii de lucrări anexe literaturii SF propriu-zise (dicționare, lexicoane, istorii literare, cărți de teoretizare etc). Sistemul de votare

este mult mai democratic decât în cazul premiilor prezentate anterior: un comitet administrativ expediază anual, prin poștă, tuturor personalităților marcante din domeniu (autori, editori, redactori de revistă, traducători, graficieni, critici) un set de chestionare. Acestea au inserat în cuprins un sistem de punctaj foarte clar, care face imposibilă confuzia, în momentul stabilirii clasamentului final.

Premium LOCUS a fost înființat în anul 1971, la propunerea lui Charles N. Brown, redactorul-șef al revistei "Locus", cu scopul de a oferi o alternativă în spațiul anglo-american la celebrul HUGO. Premiul se oferă anual pentru operele apărute în anul anterior, în limba engleză. Inițial, nu a existat nici un trofeu, ulterior însă au fost propuse mai multe modele, ele variind de la an la an, actualmente fiind singura distincție din mediul SF care diferă la fiecare nouă oferire. Sistemul de votare este cel clasic, primal loc aparținând operei care a obținut numărul cel mai mare de voturi (primate prin scrisori) încă de la cel dintâi tur de scrutin. Sunt premiate următoarele categorii: roman SF, roman F, roman H/D, roman de debut, nuvelă, nuveletă, povestire, carte nebeletristică, antologie, culegere, revistă, redactor, grafician, editură.

Premiul NEBULA a fost înființat în anul 1966, la inițiativa secretarului-trezorier al Asociației Scriitorilor Americani de Science Fic-

tion (SFWA). Ideea datează însă din 1965. Sistemul de finanțare este unul ingenios, fiind bazat pe alcătuirea unei antologii care să cuprindă lucrările premiate, precum și testele clasate pe locurile următoare; banii obținuți din vânzarea acesteia reprezintă suma de premiere. Premiul este oferit primăvara pentru operele apărute în anul anterior. Trofeul are forma unei nebuloase spiralate confecționate din paiete metalice, suspendată deasupra unei roci cristaline, ambele înglobate în interiorul unei plăci de material palstic transparent. Modelul a fost proiectat de scriitoarea Kate Wilhelm (soția scriitorului Damon Knight) și realizat ca prototip de Anne Lawrence (soția scriitorului James Blish). Premiul se acordă, în exclusivitate, scriitorilor profesioniști pentru creațiile ce se încadrează în cele patru categorii principale - roman, nuvelă, nuveletă și povestire. Ocazional, se acordă distincții speciale pentru titlul onorific de "Mare maestru al literaturii SF". În perioada 1974-1976, premiul a fost acordat și la categoria "spectacol", apoi s-a renunțat; în 1978, filmul "Războiul stelelor" a primit o distincție specială. Votarea se face de către membrii SFWA, care utilizează buletine de vot, pe baza candidaturilor întocmite tot de ei. Există un scrutin preliminar, desfășurat în luna ianuarie a fiecărui an, iar candidații care obțin cele mai multe voturi sunt înregistrați alfabetic pe buletinele finale de vot. În timp, s-a creat o adevărată tradiție a publicării unor antologii care să

cuprindă lucrările premiate, dar și pe cele selectate pentru premiere. Acestea poartă denumirea de "NEBULA Winners" ("Câștigătorii premiului NEBULA"). În unele volume sunt incluse și eseuri critice, relatări la zi ale unor evenimente SF etc. Începând cu anul 1969, s-a hotărât acordarea retroactivă a premiului pentru textele de proză scurtă, considerate a fi cele mai bune din toate timpurile. Acestea au fost apoi publicate în antologiile "The Science Fiction Hall of Fame" (1973), sub îngrijirea lui Ben Bova.

Premiul ROSNY-AÎNE a fost creat în anul 1980 de către organizatorii Convenției Naționale a SF-ului francez, desfășurată în localitatea Rabouillet. Denumirea i-a fost dată în cinstea cunoscutului scriitor belgin de limbă franceză J. H. Rosny-Aîne

(1856-1940). Inițial, Premiul a fost atribuit sub denumirea de "Premiul Convenției Naționale", actuala denumire fixându-se în 1983. El se acordă exclusiv scriitorilor francezi, pentru opere apărute în anul precedent. Asemenea GPSF-ului, el constă într-o diplomă și o sumă de bani. Comitetul care administrează fondurile este format din profesioniști în domeniu: Roland Wagner, Francis Valery, Pierre Barbet, Pascal J. Thomas, Francis Saint-Martin. Sistemul de votare funcționează în sistemul "scrutinului austriac" și se face, de regulă, prin votare publică, cu ocazia Convențiilor. În perioada anterioară, comitetul realizează o preselecție și distribuie participanților buletine care conțin, în manieră alfabetică, numele autorilor și operele supuse atenției. Spre deosebire de alte premii, acesta se atribuie numai la două categorii - nuvelă și roman.

Publicații SF

FANZINE SF

ROMÂNEȘTI (DE PÂNĂ ÎN 1900)

Biblioteca Nova - buletin de teorie, critică și istorie a literaturii SF, editat de cenaclurile "Helion" și "H.G. Wells" din Timișoara. Apariție xerocopiată, tiraj 200 de exemplare.

Din cuprins: articole de critică, teorie și istorie literară

autohtonă, traduceri (în special din limba franceză).

Club XXI - fanzin al cenaclului "Club XXI" din Slobozia. Apariție xerocopiată, tiraj 100 de exemplare. Din cuprins: proză scurtă, scrisă de

membrii cenaclurilor, și grafică.

Orion - supliment de literatură SF, editat de cenaclul "Victor Anestin", în colaborare cu de Teatrul Liric din Craiova. Apariție tipărită, tiraj 150.000 de exemplare, periodicitate trimestrială. Din cuprins: povestiri originale, traduceri, benzi desenate, articole despre filmul SF, informații

despre principalele manifestări SF din țară.

Holograma - supliment literar SF al revistei "Dialog", realizat de cenaclul "Quasar" din Iași. Apariție tipărită, tiraj 20.000 de exemplare. Din cuprins: interviuri cu scriitori, traduceri, articole critice.

File de istorie literară

Aurel CĂRĂȘEL

MUTANTUL

Fascinant prin antropomorfismul straniu pe care-l prezintă, mutantul este un personaj care, în literatura SF, aparține structurilor minoritare, opresate și urmărite spre a fi exterminate, deoarece sunt "simțite" (ca și robotul, ciborgul și androidul) ca reprezentând o amenințare neformulată, dar nu mai puțin periculoasă, la adresa umanității.

Termenul *mutant* a fost împrumutat de literatura SF din operele științifice ale întemeietorului geneticii, germanul Johann Gregor Mendel (1822-1884). El este "un individ care provine dintr-o mutație" (1), înțelegând prin aceasta o "modificare calitativă bruscă a unui organism sub influența condițiilor de viață" (2).

La început, mutațiile genetice au avut la bază cauze naturale;

radiațiile atomice din preajma diferitelor depozite naturale de materiale fisionabile au condus la apariția, în perimetrele zonelor respective, a unor ființe deviante (v. literatura de gen). Ulterior, după descoperirea fisiunii atomice și realizarea armelor atomice, nucleare, protonice etc., și-au făcut apariția primii mutanți ce au avut la baza fenomenului mutațional cauze artificiale.

Mutantul din literatura SF este o ființă umană care, din cauza acțiunii unor factori externi (naturali sau artificiali), au dobândit caracteristici morfologice noi, care determină izolarea sa de contextul social în care trăiește și oferă premisele dramei individuale, societatea nepermițând abaterea de la standardul considerat drept "normalitate".

Privind lucrurile din perspectiva istoriei literaturii mainstream, observăm că același fenomen s-a petrecut și aici cu excepțiile ce au încălcat norma: este cazul cazul personajelor romantice, în majoritate dereglați fizic (cocoșați, pitici, atinși de boli de piele incurabile ș.a.m.d.) sau psihic (maniaci, depresivi, nebuni, săraci cu duhul).

Printre primii creatori de personaje-mutant în literatura SF este (nici nu se putea altfel!), unul dintre părinții genului, englezul H.G. Wells care, în 1898, publică straniul roman “Insula doctorului Moreau”, operă în care cititorii europeni ai genului se întâlnesc prima oară cu încercări de umanizare a animalelor, în manieră chirurgicală. De altfel, Wells poate fi considerat chiar întemeietorul acestei ramuri a personajelor-mutant (mutanți obținuți pe cale chirurgicală), dacă este să considerăm încercarea lui E.A. Poe din nuvela “Omul făcut bucăți” numai un simplu accident literar.

A. Caracteristicile personajului

Mutanții reprezintă o categorie relativ restrânsă de personaje. Ele apar, mai mult episodice, în opere complexe, cu tematică diferită, formînd destul de rar centrul atenției lectorului (cum se întâmplă, spre exemplu, în romanul lui Th. Sturgeon “Mai mult decât oameni”).

Aspectul antropomorfic reprezintă, de regulă, unul dintre

apanajele sale de bază, deoarece se consideră că numai în structuri de bază umane pot apărea trăiri psihice caracteristice omului. *Oamenii-animale* ai doctorului Moreau trăiesc pe lângă drama inadaptării la condițiile biologice noi și pe aceea a supunerii de tip sclavagist la anumite norme de conviețuire în colectiv. *Slanii* lui A.E. van Vogt din romanul “Slan” (1950), rezultat al unei mutații naturale spontane, sunt vânați cu înrâncenare de oameni, deoarece au o inteligență și aptitudini fizice ieșite din comun, părăd să reprezinte și o alternativă viabilă la specia umană. Drama lor este aceea a unor ființe funciarmente nonviolente, condamnate de chiar inteligența lor deosebită să trăiască represiunea la care sunt supuși fără să poată riposta, deoarece, mai umani decât vânătorii lor, ei înțeleg că a se apăra ar însemna uciderea altor ființe raționale.

Există, evident, și mutanți cvasi-antropomorfi sau complet neantropomorfi. Drama lor constă în faptul că provin tot din ființe umane, ajunse în stadiul mutagen fie din voința altora (cazul lui Minner Burris, personaj al romanului “Spini” de Robert Silverberg, care este complet transformat de savanții extraterestrii de pe Manipool, în urma accidentului pe care-l suferă în apropiere de planeta lor, într-o ființă monstruoasă, mult îmbunătățită ca performanțe fizice în raport cu trupul uman avut anterior, dar imposibil de adaptat atât în societate, cât și în relație cu vechile amintiri despre el însuși), fie din

proprie voință, printr-un proces automutagen, ce presupune deținerea de puteri care ies, oricum, din domeniul normalității, situând persoana ce-l realizează pe o treaptă intermediară între omul normal și mutantul rezultat (v. cazul lui Leto Atreides, progenitura ciudată a lui Paul Muad'Dib, care, prin simbioză cu larvele viermilor de nisip de pe planeta deșertică Arrakis, s-a transformat într-o altă ființă grotescă și tiranică, de dimensiuni gigantice, care nu mai păstrează din vechea înfățișare umană decât "o față încadrată de pliurile răsfrânte ale pielii de păstrăv").

De cele mai multe ori, mutantul este o ființă înzestrată cu puteri paranormale (așa-numitele calități **psi**), care fac din el o făptură aproape mitologică. Mutanții lui A.E. van Vogt din romanul "The Silkie" posedă, în locul celor cinci simțuri obișnuite, nu mai puțin de 184 de impresii senzitive diferite (pot să perceapă, spre exemplu, în mod direct, temperatura exactă a unui corp străin, mirosul sau excrețiile corpului acestuia). Lobey, personajul lui Samuel Delany din romanul "Intersecția Einstein", poate să surprindă, telepatic, melodiile ce se formează în creierul interlocutorilor săi și apoi să le interpreteze la ciudata sa macetă-fluier, determinând apariția unor trăiri cauzatoare de noi permutări genetice. Personajele din "Mai mult decât oameni" de Th. Sturgeon dețin proprietăți incredibile: Janie este un copil care dăreamă

zidurile cu puterea gândului; cele două gemene, Bonnie și Beanie, pot ajunge instantaneu în orice loc de pe Pământ, cu ajutorul unui inexplicabil sistem de materializare/dematerializare, iar Bebe, pruncul cu figură de retardat, este dotat cu o minte de supercomputer.

Alteori, principalul atu în competiția pentru supraviețuire cu omul îl constituie harul nemuririi. Conrad Nomikos, din romanul "Nemuritorul" scris de Roger Zelazny, trăiește pe un Pământ pustit de jarul catastrofei nucleare și transformat, câteva sute de ani mai târziu, în muzeu de o îndepărtată civilizație vegană, loc unde trăiesc deopotrivă oameni încă normali, mutanți și extraterestri aflați în vizită. Ghid pentru oaspeții galactici, Conrad se străduiește să le ascundă faptul că radioactivitatea l-a făcut nemuritor și că, sub diferite identități de-a lungul secolelor a încercat (și a reușit) să mențină Terra netransformată de planurile veganilor, pregătind-o pentru o viitoare umanitate. Drama lui ca nemuritor este creată tocmai de perisabilitatea celor ce-l înconjoară, timpul secerându-i prietenii și iubitele, determinându-l la însingurare.

Leto Atreides, împăratul-zeu al Galaxiei stăpânite de oameni, este la rândul său un fel de ființă nemuritoare. Trei mii de ani s-au scurs de când a impus în spațiul imperial "pacea Leto", pe care o menține cu forța, prin administrarea cu mare zgârcenie a *mirodeniei*, făcându-i în

felul acesta pe toți dependenți de el. Conspirația comună a Bene-Gesserit-ului, păstrăvăreselor, ghola-ilor Idaho, dansatorilor-fețe și ixienilor nu reușește decât să obțină moartea trupului viermiform, nu și a entității spirituale ce-l animă și care se transformă, în final, după ce păstrăvii-de-nisip ce-l compun se desprind de unitatea sa structurală, într-o ființă nouă, imposibil de perceput și de înțeles de către atentatori. Pentru că Leto, depășind condiția umană, ajunge în pragul neexplicitei sale Poteci de Aur.

B. Tipuri de mutanți

Mutantul este, prin definiție, o ființă cu caracteristici antropomorfe. Dacă exploatăm însă condițiile impuse de definiție și excludem din context elementul de antropomorfism, putem să admitem ca mutanți și acele entități animale sau vegetale care se abat de la normalitate.

Mutanții vegetali se caracterizează, în general, prin gigantism și proprietăți tipic animale - sunt devoratori de carne; ei realizează adevărate invazii asupra spațiilor locuite de oameni pentru a le ocupa în vederea extinderii habitatului. În "Uimitoarea călătorie a lui Hareton Ironcastle", Rosy-Aîne își poartă personajul prin locuri exotice de pe Terra, unde acesta întâlnește plante stranie, mimoze gigantice, atingând dimensiunea arborilor sequoia, care dispun de o formă de energie

necunoscută oamenilor de știință, ale cărei efecte seamănă cu acelea produse de marile accelerații ale navelor cosmice. Aceste plante sunt deosebit de agresive și dispun de o inteligență suficient de dezvoltată pentru a ști să-și coordoneze eforturile, în așa fel încât să poată să se apere sau să atace în colectiv. Trifizii lui John Windham din romanul "Ziua trifidelor" au proprietăți de asociere asemănătoare, ei părăsindu-și îndepărtatele lumi cosmice pentru a veni pe Terra în scopuri pur belicoase. Destul de asemănător cu "Războiul lumilor" al lui H.G. Wells, romanul lui Windham aduce în prim-plan un proces de adaptare mutagen, care face din trifide ființe vegetale cu profil uman (crude, viclene și incontrolabile).

Mutanții de tip uman (cei asupra cărora nu s-a operat decât în vederea creșterii inteligenței naturale sau cei care au căpătat, în mod spontan, o inteligență de tip uman) sunt fenomene destul de rar întâlnite în operele de gen. Remarcabili sunt *câinii* lui Clifford D. Simak din cunoscutul roman "City" (1944-1951), care ilustrează, în mod convingător, tema locului pe care-l ocupă omul într-un univers prea mare pentru ambițiile și posibilitățile sale reale. În fapt, opera este un ansamblu de nuvele, care narează despre o ipostază mai puțin cunoscută a planetei Terra, părăsită de oameni de mai multe mii de ani. În leagănul strămoșesc nu au rămas decât câinii, o rasă de patrupede dezvoltată prin

inginerie genetică de oameni până la atingerea pragului inteligenței de tip uman, precum și roboții, unelte-auxiliare, care au format de-a lungul mileniilor un cuplu armonic cu noii stăpâni.

Există însă și mutații la nivelul inteligenței animale, care par spontane și de factură naturală. Autorul nu acordă niciodată o explicație completă și edificatoare, lăsând textul “pradă” interpretărilor. Este cazul unui alt câine, cel din nuvela lui Lino Aldani “Canis sapiens”, Buck, care, îndrăgostit de stăpâna sa, recurge la un procedeu cunoscut numai rasei canine - tehnica transferului psihic- și ocupă trupul fostului stăpân, oferindu-i acestuia propriul corp patruped. În noaptea care urmează transferului, acesta participă la o întrunire canină, care-i revelă faptul că rasa canină este mult mai inteligentă decât cea umană, pe care se pregătește s-o înlocuiască, uzînd de transferul psihic. Iată, în germene, după cum sugerează autorul, posibilitatea apariției unei întregi specii mutagene, posibilitate suspendată de gestul celui redevenit om a doua zi când, pentru a evita o nouă transformare, îl spânzură pe Buck de lustră.

Cei mai cunoscuți mutanți sunt, evident cei *de tip antropomorf*. Conform modalității de provocare a mutației, ei sunt de două tipuri:

a) *mutanți apăruiți în mod spontan, din cauze naturale, fie că această mutație se manifestă la o*

populație umană de pe Terra, fie la una din coloniile ei galactice.

Dacă fenomenul are loc pe Terra, este posibil ca el să reprezinte acea *întâmplare* specifică, căreia i se datorează apariția unor rase superior dotate pentru supraviețuire, în condițiile în care cele deja existente se pregătesc să iasă, treptat, de pe scena istoriei, datorită îmbătrânirii. Este cazul deja amintitei opere a lui Th. Sturgeon “Mai mult decât oameni”, unde întâlnim pentru prima oară noțiunea de *ființă gestalt*: idiotul satului, Janie, gemenele, Bebe și Gerard, junele infractor cu inteligență de geniu, s-au adunat la un loc ca să poată supraviețui, deoarece societatea umană nu le înțelege puterile *psi* și îi alungă din sânul ei cu spaimă și oroare. Ulterior, damnații descoperă că, împreună, alcătuiesc o ființă nouă, cu însușiri dincolo de capacitățile umane (“Homo Gestalt: o fată, două negrese mute, un idiot mongoloid și un om cu fața ascuțită și cu... Mai încearcă o dată. Homo Gestalt - următoarea treaptă evolutivă. Bineînțeles că da, de ce să nu aibă loc o evoluție psihică, în loc de una fizică?... Homo Sapiens urma să moară.” (3)

Asociația Partizanilor Aplicării Radiației Reunificatoare (A.P.A.R.R.) își propune, în “Carnavalul de fier” al lui Serge Brussolo, o stranie *sinteză ecologică*, pentru “a-l aduce pe om la un stadiu de conștiință cosmică superioară și pentru a salva pacea.” (4) Savantul asiatic Hiro-Ito Homakaido încearcă

realizarea unei simbioze între om și natura vegetală, simbioză din care rezultă ființe-mutant imposibile, precum *omul-copac*, cu unghii și dinți din silex, care o are drept tovarășă de viață pe Gahla, *femeia-pământ*, acoperită cu o blăniță moale din iarbă verde, aspră la pipăit, *omul-stup*, învăluit de sus până jos de un roi de albine sălbatice, trăind în simbioză cu ele, hrănit de mierea ce se prelinge pretutindeni pe trupul său, *piticii-gnomi*, care formează valurile vii din Marea Piticilor, *femeia-caracatiță* Zwi din Orașul Serbărilor...

Dacă mutația se petrece în Galaxia umanizată, ea creează monștri atipici, cu neîntâlnite puteri parapsihologice, care se transformă într-un fel de stăpâni nemuritori și totali ai Universului. Am prezentat deja fenomenul numit Leto Atreides II, transformat într-un gigantic *vierme de nisip*, viețuind pe o planetă, Arrakis, care-i oferă drogul puterii sale absolute asupra civilizației galactice - mirodenia numită melanj. Cu ajutorul ei, și-a modificat propria structură fizică și psihică, ajungând să poată să modeleze secvențele de viitor pe care le vizualizează și să-i dirijeze pe oameni, supunându-le voința și inteligența. Conștient că transformarea pe care și-a provocat-o este una totală, *împăratul-zeu* depășește chiar și treapta de supraom, ajungând la o formă superioară de organizare ce transcede materia.

Un lucru oarecum asemănător se petrece cu Catârul, mutantul

apărut, în mod imprevizibil, într-una din perioadele de criză prevăzute de psihoistoricul Harry Seldon în evoluția Fundației (v. romanul "A doua Fundație" de I. Asimov). Dotat cu puteri psihice copleșitoare, el învinge, rând pe rând, armatele Imperiului și pe cele ale Fundației și încearcă să-și instaureze propria dominație într-un spațiu galactic lipsit de stăpâni și marcat de prăbușirea uriașului și strălucitorului Trantor. Împotriva sa nu poate sta nimeni, cu excepția... morții. Aberația genetică l-a făcut un *despot psi*, dar, în același timp, i-a șubrezit trupul, determinându-i un sfârșit prematur.

b) *Mutanți apăruti ca urmare a unor condiții de mediu specifice, provocate în mod artificial.*

Reprezintă, practic, categoria cea mai cunoscută și mai utilizată de către scriitori în operele lor. Cauza cea mai importantă a unei asemenea mutații o constituie războiul atomic, cu toate că aberațiile genetice apărute pe teritoriul masacrat de pârjolul forțelor desferecate din interiorul atomului. Conrad Nomikos Karaghiosis, nemuritorul lui R. Zelazny este una dintre ele.

Norman Spinrad imaginează, în "Visul de fier", o paletă impresionantă de mutanți, proveniți în urma războiului atomic, adunați în jurul unor resturi de umanitate nealterată, fortificate în orașe-stat, de tipul Republicii Superioare Heldon. Accesul în Heldon este permis numai în urma unor controale severe ale

purității genetice individuale, primind drept de rezidență sau de muncă numai aceia care nu au suferit contaminări genetice prea importante. Parodie dură și sarcastică a lumii imaginate de Hitler, cartea lui Spinrad realizează, alături de cele create de Serge Brussolo, un adevărat glossar de ființe mutante (*mutații corcite*, cum le numește chiar autorul): Pieile-Albastre, Oamenii-Șopârlă, Arlechinii, Fețele-Însângerate, Oamenii-Broaște, Capetele-de-Ou, Fețele-de-Papagal... Mormane de carne, dispuse cât mai ciudat posibil pe un schelet vag umanoid, mutanții lui Spinrad nu mai păstrează nimic din superba rasă umană ce le-a dat naștere, dar par, prin comparație, ceva mai “umani” decât rasa umană Helder, pe care o propăvăduiește, cu forța, Feric Jaggar, Führer-ul noii ordini.

c) *Mutanții apăruiți ca urmare a contactului cu rase extraterestre.*

Formează cazuri rare și fără putere deosebită de influență în ceea ce privește portretul-robot al mutantului. “Maimuțica”, fiica de șase ani a *călăuzei* Redrick Schuhart (personajul enigmatic din “Picnic la marginea drumului”, scris de frații Arkadi și Boris Strugațki) este o ființă ce nu poate fi catalogată drept inteligentă, dar care, deși nu vorbește și nu se manifestă asemenea unui copil, dă semne doveditoare ale unor capacități paranormale, neîntâlnite pe Terra până în acel moment.

“Maimuțica” s-a născut după scurta “vizită” făcută de extratereștri într-un oraș situat undeva în estul Europei. Aceștia au plecat imediat, lăsând în urmă o imensă suprafață de teren *moartă*, plină de tot soiul de deșeuri periculoase pentru amatorii de “suveniruri”, uitate aici de vizitatori. Acoperită cu păr roșcat și neînțeleasă de nimeni, cu excepția tatălui său, “maimuțica” este o ființă aflată în plină transformare, un germene al unei posibile lumi noi, născută la limita cu cea veche, al cărei ultim reprezentant pare a fi acel *stalker* ce nu-și dorește doar pentru el fericirea oferită de “globul de aur”: “Și blestemat să fie tot, că nimic nu pot să-ți mai spun în afară de aceste cuvinte copilărești - fericire pentru toți, pe gratis, și hai să nu plece nimeni supărat!” (5)

Mutanți de același tip sunt și Lo Lobey, Lo Hawk, Lo Easy, La Dire, Friza, Puștiul Moarte, Păianjenul și toate celelalte personaje ale romanului lui R. Delany “Intersecția Einstein”, numai că situația lor este ceva mai complicată. În viitorul foarte îndepărtat, oamenii au plecat de pe Terra într-un spațiu paralel, iar locul lor a fost luat de o rasă extraterestră, care le-a ocupat chiar și... carcasele goale ale trupurilor, devenite mutante, în forme aberante pentru antropomorfismul clasic: Lobey are o “fețișoară cafenie, potrivită pentru o vulpe”, degetele de la mâini la fel de lungi ca și cele de la picioare, iar părul de pe cap este alcătuit din fire de alamă; Omul

Păianjen este înzestrat cu opt brațe, iar Micul Jon are în piele un pigment negru “bazat pe metal pur”.

Un mutant asemănător se dovedește a fi și Minner Burris (v. “Spini”), astronautul transformat, după părerea semenilor dar și a sa, într-un monstru ce nu-și găsește locul în lumea din care a plecat cândva pentru a-i lărgi limitele. Iar David Bowman, personajul lui A.C. Clarke din romanul “2001 - O odisee spațială”, se transformă, în urma contactului cu necunoscuta civilizație care modelează întregul Univers conform unor incomprehensibile precepte, într-o entitate imaterială, un fel de copil stelar, a cărui misiune este de a veghea asupra sorții rasei umane.

d) Mutanți realizați pe cale chirurgicală.

Posibilitatea de a realiza dintr-o ființă cu inteligență primitivă una cu inteligență umană, într-un timp scurt și cu rezultate imediat verificabile, i-a tentat de multă vreme pe oamenii de știință. Respectiv pe cei chemați să se ocupe de sănătatea corpurilor și a spiritelor noastre - doctorii.

H.G. Wells conturează primul “imperiul al mutanților”, pe o insulă vulcanică, intitulată Insula Noble, unde chirurgul de renume mondial, Moreau, s-a retras pentru a efectua o serie de experiențe păstrate în secret față de restul lumii. Prin intermediul

chirurgiei, Moreau a transformat tot felul de animale în ființe mutante, pe jumătate-om-pe-jumătate-animal, pe care încearcă să le umanizeze prin impunerea cu forța a Legii, principalul precept al acesteia fiind comanda “să nu mergi în patru labe!” (adică să nu te întorci la animalitate). Experiența demiurgică (omul de geniu nu se supune nici unei norme etice, asemenea lui Dumnezeu, deoarece el însuși creează Etica) este însă sortită eșecului, primul semn al incompatibilității dintre Normă și Anormalitate. Animalele-oameni ale lui Moreau vor redeveni animale, deoarece evoluția presupune perioa-

de de timp incomensurabile, pe care nici o experiență genială nu le poate înlocui.

Alexandre Beleaev demonstrează exact același lucru, în foarte ecranizatul său roman “Omul-amfibie”: profesorul argentinian Salvador, chirurg de mare talent, este adeptul transformării corpului uman prin transplanturi de țesuturi și organe. Pentru a salva viața unui copil de indigen amerindian, grav bolnav de tuberculoză, îi va transplanta branhii de rechin, creîndu-l în felul acesta pe Ichtyandros, omul-pește, cel atât de vânat de proprietarii vaselor de pescuit perle, datorită cărora va ajunge, într-un foarte nefericit final, să nu mai poată trăi în afara mediului acvatic și să se refugieze pentru totdeauna în imperiul uriaș al zeului Neptun.

Beleaev este, fără îndoială, primul (și cel mai prolific) dintre scriitorii sovietici “specializați” în crearea de mutanți, aventurile lui Ichtyandru, mutantul scos în afara lumii obișnuite, fiind foarte asemănătoare, până la un punct, cu cele ale lui Ariel, personajul principal din romanul “Ariel”. Caracteristic operelor sale ce vizează această temă este faptul că elementul conflictual pornește de la un gest ce vizează, în fond, cea mai profundă umanitate: un savant care dorește să facă bine omenirii (în general), străduindu-se să salveze viețile oamenilor atinși de maladii incurabile (în particular).

Este și cazul savantului Haid care, după îndelungate experiențe, a descoperit posibilitatea de a ordona

mișcarea browniană, prin introducerea în organismul uman a unor elemente radioactive nevătămătoare. Acestea au rolul de a schimba sarcina electrică a moleculelor corpului, în raport cu sarcina electrică a Terrei, prin fenomenul de respingere dintre acestea omul reușind să învingă atracția gravitațională și... să zboare! Ariel, primul *om-zburător* din istoria lumii, va utiliza în vederea atingerii acestui ideal o serie de tehnici yoghine. Asemenea *omului-pește*, Ariel va deveni un vânat foarte căutat, viața sa transformându-se într-o goană continuă.

Profesorul Minsky, din romanul “Ira Melanox” al lui Serge Brussolo, creează un model particular de mutanți chirurgicali: în institutul așezat pe faleza aproape prăbușită din apropierea oceanului, își tratează bolnavii de lipsă acută de calciu din oase... transplantându-le pe craniu coarne de cerb și determinându-i să se autoiluzioneze că sunt ei înșiși cerbi. Tratatamentul este de-a dreptul miraculos, după cum constată tânărul infirmier David, de curînd sosit în clinica lui “moș Minsky”. Treptat, pornind de la aceste magnifice coarne, pacienții își construiesc în jurul corpului o solidă cuirasă de os, de forma unui ou, subconștientul fiind acela ce încearcă să-i protejeze, în felul acesta, de toate pericolele lumii exterioare.

În general, mutanții din literatura SF sunt ființe ce au depășit stadiul uman, datorită noilor calități dobândite fie pe cale chirurgicală, fie în mod spontan. Drama lor este una de inadaptare la

spațiul socio-uman, deoarece prezintă trăsături distinctive ce-i fac numai buni să fie exterminați. Există însă și o categorie particulară de mutanți - aceia care, prin intervenție chirurgicală, tind să atingă statutul de oameni, pornind de la stadiul de retardați.

Charlie, personajul nuvelei lui Daniel Keyes "Flori pentru Algernon", este un astfel de retardat, asupra căruia doctorii Nemur și Strauss încearcă o operație cerebrală în premieră. Operația reușește și Charlie atinge, în scurt timp, gradul de inteligență mediu, după care își continuă evoluția intelectuală fulgerătoare, ajungând un geniu. Supradezvoltarea sa cerebrală, exact ca și în cazul oamenilor-animale ale lui Wells, reprezintă, de fapt, o boală care sfâșește prin a-și ucide purtătorul. Sindromul "inteligenței artificiale mărite" determină revenirea pacientului, în mod gradat, la starea inițială. Tragedia pe care o trăiește Charlie este aceea a înregistrării saltului și a decăderii din lumea normală. Toate aspirațiile sale, considerate obișnuite pentru un cititor mediu, sunt inițial idealuri de neatins: încercările de a-l depăși în inteligență, la testele specifice, pe șoricelul-mutant Algernon, strădania de a-i plăcea învățătoarei Killian, pe care o iubește în taină, tentativa de a fi un

om oarecare, asemenea miilor de oameni din jurul său.

Indiferent că este un animal, asupra căruia se testează metode "umanizatoare" (animalele-om ale lui H.G. Wells), un sub-uman tragic în străduința sa de a deveni om (Charlie, retardatul lui Keyes), un om transformat, chirurgical, în animal pentru a i se salva viața (Ichtyandru și Ariel, personajele create de Beleaev) sau transformat în *altceva* (oamenii-ou ai lui Brussolo), în același scop nobil, *mutantul* devine un personaj tragic prin excelență și –așa cum observă Fl. Manolescu – "este de cele mai multe ori exterminat ca individ sau constrâns să se refugieze la marginea societății, în locuri ascunse, pe o insulă, sau, pur și simplu, în ghetou, pentru ca în cele din urmă să capituleze." (4)

Într-o literatură SF, care tinde prin însăși linia sa evolutivă să capete un statut de clasicitate, *mutantul* rămâne un erou de tip romantic, un răzvrătit superior omului mediu, înfrânt în încercarea de a-și găsi un loc al său într-o societate care nu-l recunoaște și care-l repudiază din teama de a nu fi nevoită să-și derigidizeze tiparele existențiale.

BIBLIOGRAFIE

1. Marcu Fl., Maneca C., 1978, *Dicționar de neologisme*, Ed. Academiei, București
2. Sturgeon T., 1994, *Mai mult decât oameni*, Ed. Vremea, București, p.206
3. Brussolo S., 1994, *Carnavalul de fier*, Ed. Valdo București, p.244
4. Manolescu, F., 1980, *Literatura SF*, Ed. Univers București, p.167
5. A. și B. Strugațki, 2001, *Picnic la marginea drumului*, Ed. Paralela 45.

DRUM CĂTRE LUMI IMPOSIBILE

Motto: *“Cred că Cei Vechi cunoșteau mai multe decât noi, cei de astăzi. Altfel, de se salutau cu Primum Non Nocere?”*

Dinspre dealurile îndepărtate prinse a se înfiripa trupul șerpuit al unei noi caravane. Poate că era din cauza întunericii care cădea prea brusc după violetul înserării sau poate că de vină era numai depărtarea...

Elna n-ar fi știut să spună cu exactitate din ce cauză caravana i se păruse ciudată. Dar nici n-a avut timp să stea prea mult pe gânduri, deoarece Elisabetha o strigă dinspre bucătărie cu o voce furioasă. Clienții, care umpleau curtea interioară, înjurau și strigau tot felul de măscări în așteptarea bucatelor.

Apoi fruntea neagră a caravanei izbi în pieptul văii, întunecând întreg orizontul. Pe muflonii lănoși, cu coarne răsucite, călăreau încruntați bărbați pitici din neamul Kowa, ținând lăncile cu vârf de os la îndemână. Undeva, către marginea din dreapta, se zărea trăsura albă, cu blazonul familiei regale de Kowa. Și, dacă Elna ar mai fi adăstat

câteva clipe, ar fi văzut pentru prima oară în viața ei cum arată o prințesă de dincolo de Munții Vic, înainte de a se desface din crisalidă.

Când ultimul muflon reuși să pătrundă în interiorul curții rotunde, luminița galbenă de la prova bacului o înștiință pe Elisabetha că soțul ei lega frânghiile de ancorare la ponton, încheind cu bine ultima traversare a fluviului pe ziua respectivă. Îi strigă Elnei să se grăbească, dar vocea i se pierdu în tumultul iscat de râsetele ultimilor sosiți. Renunță să o mai caute și se grăbi către ușa grajdului, încercând să se lămurească dacă muflonii mai găseau loc de campare, alături de struții cu mustăți și de lăcustele urlătoare. Comandantul caravanei, un pigmeu bătrân cu barbă fosforescentă, o asigură prin semne că și-au găsit deja loc pentru întinsul corturilor și că animalele de povară, care nu mai încăpuseră înăuntru, urmau să fie păscute peste noapte dincolo de ziduri de călăuzele oarbe.

Elisabetha se întoarse în cuhnie și se lăsă să pice obosită pe un scaun. În mod normal, era unul dintre acele momente în care clienții nu se înghesuiau încă să strige comenzi pentru masă. Acum însă sosiseră kowienii, cu necunoscuta lor prințesă, înaintea căreia se azvârliseră cu fețele la pământ, atunci când aceasta coborâse scărița de argint a trăsurii și se îndreptase spre cortul spiralat, instalat în spatele hanului.

Elna pătrunse în încăpere, cu o privire absentă. Îi făcu semn să se apropie și șoșotiră câteva clipe, cu frunțile lipite. Apoi femeia ieși mută, cu privirea întunecată. Și Elisabetha avu certitudinea că îi va îndeplini întocmai poruncile, deși îi văzuse strâmbătura de nemulțumire. Sau poate tocmai de aceea...

Când **Ora Sângelui** prinse să se cearnă peste lume, podarul intră prin porțile cuprinse de întunericul de smoală și se îndreptă cu pași greoi spre cămăruța de la etaj. Veniseră clipele în care nu-l putea deranja nimeni, când somnul de plumb al neființei se înstăpânea peste el, împietrindu-l. Peste han, se lăsă o liniște lipicioasă, curmată doar de zbierătele sugrumate ale muflonilor flămânzi.

*

Simțise atunci că trebuie să vorbească, să se apropie într-un fel de ea. Oare numai fiindcă era o femeie drăguță sau dincolo de ținuta sportivă și cumva sfidătoare pâlpâia ceva la care înțelesese că nu are acces?

Se îndreptă către Vincent, retras într-un colț al încăperii pentru a fuma o țigară.

-Nu vrei să mi-o prezinți și mie pe frumusețea aceea sportivă?

Vincent nu se grăbi să răspundă. Își aprinse liniștit țigara, aruncă chibritul chiar sub afișul "Fumatul interzis" de pe zid și îl privi cu atenție câteva clipe. Se răsuci, în cele din urmă, în direcția fetei și o strigă pe nume:

-Anabelle, vrei să vii puțin?

Când aceasta se apropie, cu o mină întrebătoare, o apucă de umeri și îi șopti ceva la ureche:

-E bine așa? Apoi: Sora mea, Anabelle... neurologul Sebastian Carlos. Adică șeful meu, adăugă, cu o malițiozitate evidentă. Sau cam așa ceva...

Carlos se înfurie, ca de obicei. Nu suporta nici un fel de ironie, iar mai tânărul său coleg îi prinsese slăbiciunea și se amuza să o speculeze, ori de câte ori se ivea prilejul. Făcu un efort de voință, strânse din buze și renunță la replica usturătoare.

-Ai o soră fermecătoare, spuse și se strădui să zâmbească.

Exact în acel moment soneria țârâi strident, anunțând sfârșitul pauzei. Spectatorii renunțară la serviciile domnișoarei de la bufet și se grăbiră spre ușile îmbrăcate în piele. Vincent își luă rămas bun.

-Ai grijă, surioară, Sebastian e un tip galant. Și, cei mai periculoși pentru inimile tinere și singure, sunt indivizii galanți. Să nu uiți ce-am discutat, o.k.?

-Ca întotdeauna, foarte simpatic frățiorul dumitale. S-a obișnuit să-mi facă o reclamă extravagantă pretutindeni. Din fericire, lumea nu-l prea ia în serios.

Încet-încet, holul se goli. Rămăseseră aproape singuri. Fata de la bufet trase perdeleta și răsuci cartonul cu programul de funcționare.

-Timidă și stângace, nu? Vincent nu mi-a spus niciodată despre faptul că are o soră mai tânără. Și, mai ales, una atât de frumoasă. Porumbița închisă în colivia aurită...

-Chiar așa... râse ea, privindu-l ciudat.

Carlos se simți din nou stăpânit de imboldul acela care îl împingea să întindă mâna și să o pipăie pentru a se convinge că există. Tresări și își îndesă mâinile în buzunare.

-Este o întâmplare că m-a adus în această sală de proiecție, continuă fata, fără să pară că a băgat de seamă ceva. Nu mi-a vorbit niciodată despre munca sa. Constat că este deosebit de interesantă. Filmul mi s-a părut o revelație, deși, evident, nu era făcut pentru nespecialiști.

Îl furnicau palmele și simți că nu se mai putea stăpâni mult timp.

-Nu crezi că, de fapt, un hol este un loc cu totul impropriu pentru o discuție interesantă? Peste drum, este o cafenea, unde am putea continua conversația, în condiții cu mult mai potrivite.

Anabelle zâmbi și înclină capul. Ieșiră. Afară, continua să plouă

mărunt și să miroasă a toamnă putredă. Automobilele treceau pe lângă ei cu farurile de ceață aprinse. Se îndreptară către "Alifator". Portarul se înclină respectuos și le deschise larg ușile de sticlă. Cafeneaua hotelului era aproape pustie la ora aceea. În spatele tejghelei de sticlă, doi bărbați încinși cu șorturi albe discutau cu aprindere, lovind în luciul sclipitor cu podurile palmelor și făcând să tresară paharele întoarse cu gura în jos.

Pe una din mese, un ziar de după-amiază anunța într-o manșetă enormă opțiunea Partidului Conservator în privința apropiatelor alegeri.

-A început deja lupta electorală, spuse Carlos pe un ton neutru, împingând cu un deget ziarul într-o parte. Ce ne vom face, dacă reușesc ecologiștii?

-Nu înțeleg.

-Filmul, răspunse gânditor bărbatul. Nu ai reținut că suntem în plin proces de experimentare pe creier a unor procedee deloc ortodoxe în chirurgia de profil? Indivizii ăștia susțin că se ocupă cu protecția naturii, adică a plantelor și a animalelor, în mod special. Or, omul este un animal, nu? Mă rog, superior social, inteligent, dar animal. Prevăd că, așa cum au reușit să întrerupă vivisecțiile, nu se vor opri nici în cazul nostru.

O privi atent.

-Mai bine schimbăm subiectul. Am impresia că am reușit să te plictisesc.

-Nu de tot, râse femeia. Într-un fel, e interesant. Acum, însă, aș bea o cafea.

Noaptea își târa corpul obosit pe boltă, lăsînd să i se scurgă prin rănile feței laptele alb al constelațiilor. Ora Cameleonului se apropia de sfârșit. Podarul se ghemui și își strânse genunchii în brațe. Prințesa îl atinse pe umăr. Tresări.

-Cum i se spune ținutului de dincolo?

-Cei de pe malul acesta îl denumesc țara Fericirii.

-Dar cei de dincolo?

O ceață gălbuie se înălța tăcută din smârcurile ce împrăstiau mirosuri fetide. Fluviul își sticlea solzii transparenți, răsucit în jurul colinei. Nu departe, se zăreau zidurile scunde ale hanului și Levi înțelese că de când fusese aici ultima oară Pământurile Mișcătoare mai înaintaseră cu câțiva pași. Oftă și își scutură capul.

Se petrecuseră ani de când mlaștina se retrăsese mult către interiorul ținutului, părăsind malurile joase ale apei. Dar asta se întâmplase demult, tare demult.

-Cine îi știe pe cei de dincolo? murmură. Meseria mea este să îi trec peste apele fluviului pe cei care sosesc aici din ținut, de dincolo de lanțul Munților Vic. Cei asemenea ție, prințesă. Să-i trec, fără să întreb vreodată ceva. Iar cei care se duc nu mai revin ca să povestească.

În tăcerea înfiorată a nopții se auzi țistuitul sinistru al șobolanilor zburători. Brusc, valul de miresme deveni insuportabil. Mlaștina gemu prelung, ca o ființă vie și se

contorsionă. Cerul păru că se răstoarnă într-o parte. Anabelle alunecă spre dreapta și se sprijini cu o mână de umărul podarului.

O femeie va veni dintr-o parte necunoscută a lumii și te va strivi cu frumusețea ei tulburătoare. Așa cum, strivind între degete petalele grele ale florii de karma te pierzi în țara Făgăduinței, tot așa parfumul ei delicat te va rătăci într-una din Lumile Imposibile.

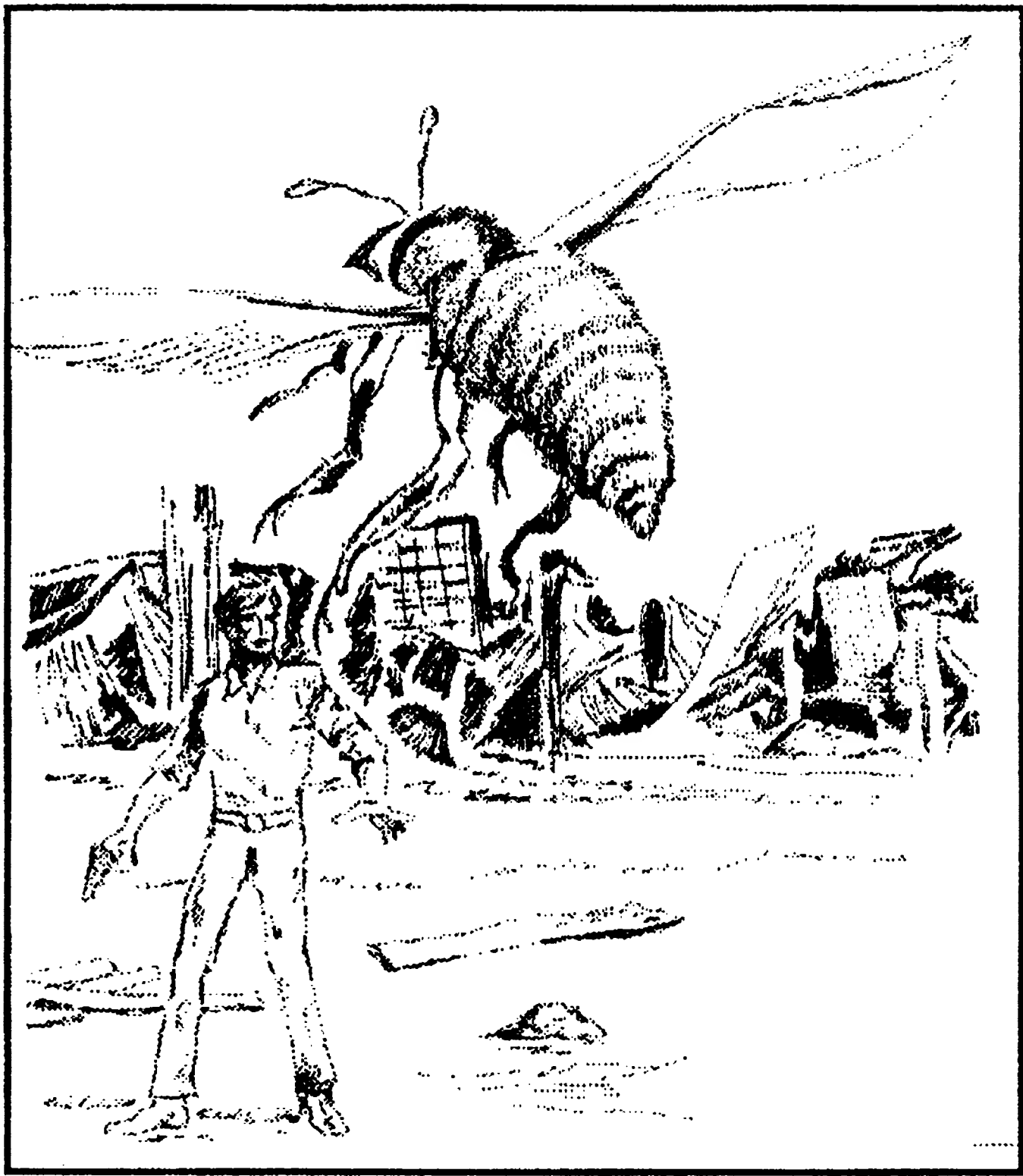
Și ghicitoarea chicotise, arătînd cu degetul scheletic către Elisabetha, care își făcea de lucru prin preajmă. Îi păruse rău că nu găsise curajul să o alunge, mai înainte de a face profeția.

Acum, parfumul necunoscutei îl îmbăta, amintindu-i de plutire frântă a unui fluture, orbit de prea multă lumină, la ieșirea din crisalidă. Un fluture aflat în copilăria zborului.

-Nu mi-ai spus nimic despre copilărie. Poate că nu-ți mai amintești..

-Poate. Simțea nevoia să tacă, dar ceva era altfel. Altcum. Tot ce pot să spun e că am fost dintotdeauna aici și că misiunea mea este să-i trec dincolo pe călători.

-Ai fost vreodată dincolo? Privirile prințesei de Kowa sclipeau. Fluviul sclipea. Numai noaptea tăcea solitară, împrăștiindu-și nevăzută laptele pe suprafața neclintită a bolții. Oamenii spun, podarule, că ești o ființă stranie. Că rămâi mereu neschimbat. Că ești permanent același, încă de la Începutul Amintirilor.

Podarul râse și se ridică. Îi întinse mâna pentru a o ajuta să se ridice, la rându-i.

-Cum să-ți explic? E ca o vrajă. Poate chiar e o vrajă. O floare de karma care se deschide - parfumul ei te trimite într-o Lume Imposibilă. Dar cine face asta, floarea sau parfumul?

Dinspre Munții Vic își ridică brusc fruntea pleșuvă Arleta Blestemata. Mlaștina se umplu de misterioase forme transparente ce se fugăreau prin aerul de var. Ora Cameleonului se risipise. Ar fi trebuit să se găsească deja în spatele perdelelor de muselină. La adăpostul zidurilor.

-Mă aflu aici, prințesă, pentru a menține legătura dintre două Lumi Imposibile. Tot felul de ființe necunoscute mă asaltează în permanență, grăbite să ajungă dincolo. Pentru că aici există singurul vad pe unde se poate traversa fluviul. Am călătorit cale de multe zile pe maluri,

în susul și în josul său, am întrebat pe cei ce soseau și-și făceau tabără în așteptare - nimeni nu cunoaște un alt loc. Am înțeles că aici trebuie să fie un punct de filtrare. Eu sunt... un fel de pâlnie, prințesă. O gură de pâlnie, care nu poate și nu are voie să pună întrebări. O punte deschisă pentru cei ce vor să treacă. Și atât.

Oftă și clătină din cap.

-Acum, cred că ar fi mai bine să ne întoarcem. Am intrat deja în Ora Spaimei și Elisabetha trebuie să fie îngrijorată.

-Elisabetha este soția dumitale?

Levi se răsuci uimit și fluviul uită o clipă să mai licărească.

-Așa ai crezut? Nu... nu... Este numai sora mea.

*

Pe ecranul televizorului așezat pe un raft al barului, între sticlele cu etichete colorate, apărură chipul crainicului de știri al **Canalului** + și anunță o emisiune de dezbateri politice.

-Simt că înnebunesc! râse cu acreală bărbatul, întorcând ceașca cu gura-n jos. Acasă, politică... pe stradă, ori încotro privești, numai afișe electorale. La slujbă, obligatoriu să discuți despre viitoarele alegeri. Tu cu cine votezi?

Discuția din spatele tejghelei încetase pentru o clipă, iar privirile celor doi bărbați se îndreptară către ei.

-Nu fac politică, răspunse femeia, privindu-i, la rândul ei, pe cei

doi. Dar Vincent e cu republicanii.

Convorbirea din fața raftului de sticle reîncepu. Ușa se deschise și o femeie îmbrăcată în taier negru coborî treptele de la intrare. Carlos făcu o glumă străvezie pe seama pasionaților de discuții inutile și, pentru că Anabelle nu râse, propuse să îi povestească despre proiectul la care lucrau de aproape un an.

-A fost o idee mai veche a lui Vincent, recunosc el, cu sportivitate. Construcția unui aparat de captare a viselor. L-am numit "Oneiros", de la un vechi cuvânt grecesc. El era pasionat de domeniul oniricului. Eu, de acela mai general al creierului. Asocierea noastră s-a dovedit hotărâtoare - documentarul pe care l-ai urmărit, în fapt, partea preliminară a viitorului experiment, este realizarea sa.

-Interesant! Vincent nu mi-a vorbit niciodată despre lucrurile astea.

-Hmm, poate că a avut propriile rațiuni, dacă nu a făcut-o. Știi, munca de cercetare nu este întotdeauna senzatională. Câteodată, se întâmplă să fie al naibii de plicticoasă, de rutinieră. Trebuie să fii înzestrat cu harul povestirii pentru a-i atrage pe neofiți, prezentându-le o mulțime de date reci, de șiruri de cifre și de teoreme matematice și de a-i convinge să bage mâna în pușculiță, ca să dea banii pentru finanțare. Vincent este un excelent cercetător, dar nu este înzestrat cu harul despre care ți-am povestit mai înainte.

Femeia de la masa vecină le aruncă o privire înghețată și Carlos

se înfioră fără voie. Simțea o senzație neplăcută pe șira spinării și se așeză mai bine în scaun. O cunoștea de undeva? Ochii aceia ca de pește mort... Își scutură capul, pentru a alunga gândurile neplăcute.

-S-a întâmplat ceva? Anabelle îl privea îngrijorată. Să comand un pahar cu apă?

-Nu. Ridică mâna. E-n regulă. Închise ochii: o întâlnise undeva pe femeia de la masa vecină? Nu, nu s-a întâmplat nimic. Sper. O... o problemă de memorie, să zicem. ți s-a întâmplat vreodată să descoperi o amintire, pe care nu ai avut-o până în acea clipă? Un chip, o imagine. Le-ai mai întâlnit undeva sau nu? Grea întrebare. Memoria refuză să te ajute. Există, se pare, un punct-cheie în creier, un pasaj foarte îngust de trecere prin care pătrund în conștientul nostru de fiecare zi informații stranie, venite din negura subconștientului. Conștientul și subconștientul, pricepi? Două lumi imposibile și incompatibile, datorită blocării acestui pasaj. Dacă vom reuși să rupem această barieră...

Vocea îi înțepeni în gât. Se aplecă peste masă, tușind.

-Amintirea asta cred că, de fapt, este a ta. O cunoști pe doamna de alături? Anabelle aruncă o privire neîncrezătoare peste umărul lui și clătină din cap. Ciudat, de-abia acum realizez că, de fapt, nu pe mine mă fixa. Cred, totuși, că ar fi mai bine să mergem. Vincent trebuie să fi terminat și, numai bine, îl prindem în pauză. O să am exact timpul să mă pregătesc. E obligatoriu să

convingem pe cine trebuie. Ar fi cam ultima soluție, înainte să începă alegerile.

Lăsă banii pe masă, se ridică și trase galant scaunul însoțitoarei sale. În timp ce se îndreptau spre ieșire, auzi în spate pașii unuia dintre bărbații de la bar. Iar înainte de a deschide ușa de sticlă simți din nou în ceafă fiorul înghețat al privirii necunoscutei de la masa vecină.

O singură femeie poate privi astfel, gândi înghițindu-și nodul din gât. Dar, Dumnezeu, Elna nu este decât o ficțiune, un program biocibernetic încă nepus în practică! Oare delirez?

Afară, ziua se încenușase de tot. Burnița se transformase într-o ploaie rece și numai silueta în manta cauciucată a polițistului din colțul bulevardului mai spărgea iluzia monotoniei tomnatice.

*

Pe fețele bărboase din jur, focul contura desene fugare. Bătrâna vrăjitoare Owen își agita brațele descărnate deasupra vetrei, aruncând în flăcări pulberi ce iscau terifiante chipuri-de-o-clipă. Elna se furișă de-a lungul zidului până în apropierea cortului-spirală. Pigmeii din neamul Kowa se strânseseră cu toții în jurul vetrei și scoteau strigăte de admirație ori de câte ori vrăjitoarea ridica brațul drept.

Elna se târî și mai aproape. Unul din bărbații pitici își luă avânt și înfipse sulița în inima focului. Se lăsă o tăcere de moarte și femeia auzi

distinct cuvântul magic - **karma**.

Apoi, Owen coborî brațele și Elna reuși s-o întrezărească pe Anabelle, așezată comod într-un jilț de piele albă. Pigmeii se lăsaseră în genunchi și își plecaseră capetele, ascultând cu umilință cuvintele stăpânei. Prințesa îi cerea vrăjitoarei să-i prezică viitorul.

Elna se apropie și mai mult, riscând să fie descoperită la vreo tresărare mai puternică a jărăgaiului din vatră. O creangă trozni surd chiar alături, făcând-o să încremenească. Fața zbârcită a vrăjitoarei se strâmbă, într-o grimasă de durere.

-Flăcările nu vor să-mi spună nimic, prințesă. Puterea mea de prezicere nu se întinde decât pe malul acesta al fluviului. Privește la floarea asta minunată! Și bătrâna ridică de alături o tulpină lemnoasă, în vârful căreia ardea sângieru caliciul unei flori enorme. Darul îmi stă la dispoziție atâta timp cât cupa ei este deschisă. Ar trebui să pot, dar viitorul tău nu vrea să se dezvăluie. Poate pentru că el se află dincolo de apă, în țara Fericirii.

-Viitorul meu este mereu cu mine, șopti prințesa, aproape fără să miște buzele.

Bătu din palme și unul dintre pitici se târî până în fața ei. Îi șopti ceva, după care el se făcu nevăzut, în spatele corturilor.

-Owen, știi ce cauți în acest han, de la marginea acestei Lumi Imposibile?

-Un om, răspunse bătrâna și azvârli, fără veste, floarea în vălvătaia flăcărilor. Se auzi un sfârâit puternic

și un miros înecăcios se răspândește peste tot, făcându-i pe cei mai apropiați de vatră să tușească. Un om care poate să te treacă dincolo și care să deschidă, alături de tine, Drumul. Drumul dintre Lumile Imposibile.

-Levi? se înfioră prințesa și Elna simți cum sunetele îi frig pavilioanele urechilor și năvălesc bezmetic în creier, asurzind-o cu dangătul cavernos al sensurilor. Vru să strige, dar gura îi rămase încleștată și picături de sânge îi înfloriră la colțurile ochilor.

-Levi, stăpână. Stă scris în ordinea dintâi a acestei Lumi că, într-o noapte de cenușă, o femeie va răzbi dincolo, împreună cu podarul, deschizând larg Porțile. Porțile dintre orizonturi, pe care Zeii le-au închis după cele șapte zile dintâi ale Începutului, punând paznic la ele, întru adâncă veșnicie. Înainte de a se întoarce în cerurile Lor, în stelele din care au coborât, au pus semn că nimic din vrerea lor nu va fi altminterea. Și, de atunci încoace, floarea de **karma** înflorește, ținând lumile sub vraja ei.

Unul după altul, piticii se rostogoliră greoi într-o parte și rămaseră nemișcați. Focul fulgera slab, făcând să sticlească colții albi ai lăncilor, uitate înfipite în pământ. Elna se răsuci greoaie și vru să se îndepărteze, dar corpul părea că înoată într-un lichid dens, refuzând să se supună.

-A sosit vremea Lucrurilor Dintâi, stăpână. Vrăjitoarea își ridică, obosită, un braț deasupra flăcărilor. Pentru întâia oară de la Începutul

Timpului, floarea de **karma** nu se va mai deschide. Toți vor încremeni în somnul greu al morții. Mergi și caută-l pe Levi, pentru ca să poți trece dincolo. Dacă Ora Șobolanului te va prinde încă aici, barierele se vor închide pentru încă o eternitate.

Elna nu văzu, dar bănuiește gestul vrăjitoarei, care risipea deasupra flăcărilor cenușa florii purpurii, închizând cercul magic. Se prăbuși înainte de a ajunge la poartă, în drum spre bucătăria unde Elisabetha încremenise cu capul rezemat de tăblia mesei.

Nu te voi ierta în nici una dintre Lumi, prințesă! vru să gândească, dar intenția i se risipi într-o explozie de cioburi multicolore, iar conștiința i se prăbuși întru neființă.

*

Degetul lui Carlos atinse un punct al sinopticului și computerul desenă un cerc roșu în jurul locului indicat. Imaginea se încenușă pentru câteva clipe, apoi punctul invizibil apărură mărit de o mie de ori - un fel de crevasă între două dealuri prelungi, străbătute de o rețea de dungi subțiri.

-Aici se află Canalul lui Wesenberg, explică și-i făcu semn lui Brandt să pornească programul auxiliar. O zonă determinată întâmplător, la mijlocul deceniului trecut. Abia de foarte curând am descoperit că separă Conștiința de Subconștiință. Nu cunoaștem încă felul în care fluxul de informații trece dintr-o parte în alta, dar știm că ele

se găsesc sub controlul unui biocâmp complex, care joacă rol de barieră - ceea ce străbate dintr-o parte în alta este filtrat, conform unui cod prestabilit.

Anabelle dădu din cap, în semn că a priceput. Își frecă palmele una de alta și Charles deduse că era emoționată, deși nu voia să pară.

O fi înțeles ceva? Nu cumva Vincent...

Alungă ideea cu o fluturare de mână. Pe monitor, imaginea se mări din nou. Dealurile dispărură, locul lor fiind luat de o venă groasă, vineție, care zvâcnea, la intervale neregulate.

-Zona subcorticală trei, preciză Brandt. De aici, "Inger" vă va conduce singur.

-În regulă, poți să-l cuplezi la sistem, apoi aștepti semnalul. Se răsuci către Anabelle. Continuăm? Sper că nu am reușit să te plictisesc prea tare. E o poveste veche și prăfuită. Izbi cu unghia în ecran. Veche de aproape un miliard de ani. Niște indivizi, poate asemănători nouă, poate nu, încă nu știm, ne-au făcut o vizită de protocol, coborînd din stele, din stelele de atunci, iar la plecare, ca niște oaspeți de treabă, ne-au lăsat un semn al trecerii lor prin aceste locuri. L-au așezat în singurul punct unde știau că nu vom avea acces, până când vom fi ajuns cel puțin la fel de evoluți tehnologic și, de ce nu, și psihic, ca și ei: în creier. Inteligent, nu?

Se așază pe scaunul de alături și o apucă de încheietură. Femeia îl privi surprinsă, dar nu reacționează.

Brandt porni paleta ventilatorului din tavan și se cufundă în studierea unui dosar de pe birou.

-Locul acesta, punctul acesta, înțelegi? Canalul Wesenberg... e păzit de o entitate bioenergetică de tip necunoscut, denumită de noi, în mod provizoriu, Levi. Într-o străveche limbă terestră, Levi definea meseria de podar. Pentru a avea acces la imensa cantitate de informații stocată în Subconștient, care a rămas încă un domeniu interzis omului, trebuie deblocat acest punct. Altfel spus, trebuie să ștergem de pe hărțile cerebrale canalul Wesenberg.

-Și nu se poate face acest lucru?

Anabelle își retrase mâna și o puse pe masă.

-Sperăm că da. În acest scop, a fost inițiat proiectul "Oneiros", dar...

-Dar?

-Există deci și un dar... Ca în orice problemă veche și spionasă. Bărbatul râse, fără veselie. Avem nevoie de un pion de intervenție. În șah, i se spune piesă de sacrificiu.

-Cred că înțeleg, spuse încet femeia și mâna îi tresări într-un spasm. Se văzu obligată să o ascundă la spate. Cred că înțeleg. Vincent a hotărât asta, el știa totul dintru început. De asta m-a adus la Institut în ziua proiectării filmului.

-Nu, Vincent nu a avut nici un amestec. Cel puțin, nu inițial. De vină, dacă trebuie să căutăm un vinovat, este numai computerul. Inger. Dumneata, Anabelle, ești singura persoană din cele peste 18

milioane testate, care posezi o matrice energetică descriptuală, capabilă să străpungă bariera din zona Canalului Wesenberg. Încă nu am aflat prin ce mijloace ai să poți face asta, dar o poți face. Așa afirmă Inger. Iar aserțiunile lui țin numai de logica faptelor și nu pot fi combătute.

-Sunt unică? întrebă și nu era nici ironie, nici emfază în vocea devenită brusc de gheață.

-Este posibil, dar nu credem. În orice caz, pentru experimentul nostru, da. Asta deoarece timpul ne presează fără milă, iar alegerile politice bat la ușă. Experimentul trebuie validat până în ziua fatală. Și nu mai avem când să continuăm testările.

-De ce tocmai eu? Se ridică tremurînd în picioare. Asta se cheamă destin?

Carlos nu știu ce să răspundă și privi jenat într-o parte.

*

Oamenii încremeniseră în cele mai neașteptate poziții. Muchii cei cu picioare scurte și solzi pe creștet stăteau îngrămădiți unii în alții, cu ochii larg deschiși. Un Vern albastru se rezemase de peretele fântânii și coborâse găleata până aproape de sol. Din buza răsfrântă a chiupului de lemn alunecau la vale fire purpurii de apă, făcîndu-i o băltoacă la picioare.

Levi atârna greu ca un butuc, dar prințesa nu renunță. Până dincolo de poartă, s-a încăpățânat să nu-l coboare deloc din brațe, apoi s-a

văzut obligată să cedeze din ce în ce mai des, încât la un moment dat a avut senzația îngrozitoare că Ora Șobolanului prinsese deja să se cearnă.

S-a strecurat din groaza nesfârșită a clipei și a pornit mai departe. Pe puntea zgrunțuroasă a bacului, s-a prăbușit alături de Levi, zăcînd în nemișcare un răstimp pe care n-a știut cum să-l determine. Deasupra, constelațiile închegate în arhetipuri misterioase sclipeau vag și se perindau spre zenit. Desfăcu frînghia de la babaua de lemn cu mare greutate și lăsă vasul să alunece în voia curentului.

Când lumina albă de la fereastra hanului prinse să pălească, podarul se mișcă, deschise ochii și mormăi ceva neinteligibil. Ora Șobolanului năvăli pustiitoare peste ei, strivindu-i cu puterea unei avalanșe. O stea plesni deasupra, risipindu-se într-o puzderie de cioburi multicolore. Levi începu să se zbată violent. Legăturile de la picioare cedară primele.

-Înțelege o dată! strigă Anabelle, exasperată de faptul că sunetele păreau a se îngropa într-o vată pufoasă, nevoind să alunece către el. S-a schimbat totul. Floarea de **karma** nu s-a mai deschis. Cei rămași pe mal dorm somnul de plumb al morții. Singur spuneai că trebuie să se schimbe ceva în mod iremediabil, pentru ca să crezi că... Mă auzi, Levi? Mă înțelegi?

Un val izbi vasul în coastă și prințesa își pierdu echilibrul. Căzu și se lovi cu fruntea de găleata de tablă.

Pe deasupra lor trecu, greoaie, o pasăre mare, albă, cu ciocul lung. Fâlfâitul aripilor ei le umbri chipurile pentru o clipă. Apoi, bacul se izbi din nou de ceva și înțepeni, răsucit într-o parte, cu botul în curent. Un sunet strident le asaltă urechile, făcându-i să se zvârcolească de durere. Anabelle își duse mâinile la cap și palmele i se umplură de sânge.

-Levi! țipă ea. Ora Șobolanului ne va sfărâma sub tăvălugul ei, mă auzi? Trebuie să mă ajuți să ajungem pe malul celălalt! Rolul tău s-a sfârșit. Semnul... semnul, mă auzi? Ceva, privește, se schimbă definitiv, irevocabil, sub ochii noștri. Privește, Levi, sângele apei...

Podarul făcu semn că a înțeles și se rostogli spre marginea vasului. Întinse mâna către apă, dar nu simți unda rece. Sub privirile palide ale constelațiilor ce se coborau cu repeziciune spre linia oarbă a orizontului, apa purpurie se furișa șuierând către crăpăturile adânci din fundul albiei. Treptat, puntea se înclina într-un unghi din ce în ce mai ascuțit, iar obiectele libere prinseră să se rostogolească în direcția cabinei.

*

Carlos deschise pleoapele și clipi nervos de câteva ori. Deasupra sa stătea aplecat tânărul Brandt, care desfăcea cu ajutorul unei pensete lungi circuitele rețelei neurochimice ale căștii metalice. Vincent îi atinse ușor umărul și își sticli dantura în lumina puternică a becului cu argon de

deasupra patului de experiență.

-Cum îți merge, bătrâne? E-n regulă?

Pacientul dădu afirmativ din cap. În ochi îi lucea o luminiță vioaie.

-Carlos, dacă simți că nu poți vorbi încă, folosește tastatura, așa cum am hotărât inițial. Sper că îți reamintești semnele...

Arătătorul lui Carlos pipăi dispozitivul de plastic.

-Da, răspunse după câteva clipe vocea ușor graseiată a computerului. Simt o oarecare neplăcere în zona corzilor vocale. În rest, cred că este în regulă. Asta înseamnă că am reușit?

Vincent râse nesigur și înclină din cap.

-Cred că da. Tu ar trebui să știi cel mai bine. Din punct de vedere fizic, sigur s-a petrecut ceva, deoarece harta cerebrală indică dispariția Canalului Wesenberg. Un soi de absorbție. Ești primul om din istorie care are acces la informațiile ascunse. Nu simți că ești extraordinar?

Vocea lui Inger hârâi ceva ce semăna, cu aproximație, a râs.

-Nu simt nimic deosebit. Poate doar faptul că am impresia că pot să-ți citesc gândurile înainte de a fi formulate în cuvinte.

Brandt deconectă aparatura medicală și porni televizorul de pe birou. Apoi se retrase într-un colț, împachetând instrumentarul. Din când în când, arunca priviri furișe în direcția lui Carlos.

-Premoniție? Cred, mai degrabă, că gândești mai repede

decât un om normal. Știi cine a câștigat alegerile?

Bătu cu degetul în ecranul pe care tocmai apăruse chipul crainicului de la emisiunile politice.

-Sper că nu verzii! Carlos se ridicase în capul oaselor. Starea de amețeală dispăru. Unde e Anabelle?

Brandt se uită lung la el.

-Carlos, nu realizezi încă? Prințesa a fost doar un element din neuroprogram. Vocea îi suna blând, aproape compătimitor. Un factor de suprastructură, generat cu ajutorul lui Inger. A dispărut odată cu zona. Creierul tău a resorbit-o, în aceeași manieră în care a emanat-o.

Bărbatul întins pe pat își duse mâna dreaptă la frunte și atinse crusta metalică a neuroreceptorului. Se lăsă să alunece pe pat.

-Ți-e rău? se îngrijoră Vincent. Brandt, cheamă asistenta!

Carlos făcu semn cu mâna că nu era nevoie. Pe ecran, apărură o femeie îmbrăcată în verde. Bărbatul tresări violent și se ridică pe coate. Mișcarea bruscă rupse legăturile subțiri, care duceau spre pupitrul de control de alături. O alarmă prinse să țiuie strident.

-Elna... șopti. Elna! Vocea lui Inger se zvârcolea, nereușind să prindă nuanța care trebuia. Dumnezeu, acum înțeleg! Vincent, trebuie să facem ceva, să-i oprim!

Se ridică în picioare, clătinându-se. Întinse mâinile și se sprijini de marginea biroului.

-Carlos, ia loc! Ai distrus legăturile de monitorizare.

-Vincent, bariera nu mai există. În ambele sensuri, omule! Am deschis drumul către ambele Lumi. Ei vin aici, tot așa cum și noi ne vom putea duce dincolo, în curând. Nu mai există nici o piedică.

Vincent se apropie și își așează palma, cu blândețe, pe umărul celuilalt.

-Ești obosit, băiatule. Hai înapoi, în pat, să te odihnești. Vom discuta după aceea, o.k.?

-Nebunule, nu pricepi că n-au plecat niciodată de aici? Că sunt cu noi? În noi? Că au așteptat atât de mult timp, numai pentru ca noi să le deschidem drumul și să le oferim Lumea?

Carlos gâfâi și închise ochii.

-Ești sigur? zâmbi celălalt cu tristețe. Cine să mai vină, bătrâne? Nu ți-am spus că verzii au ajuns la putere? Totul, toate experimentele s-au încheiat înainte de limită.

În acel moment, femeia de pe ecran se răsuci spre el și rosti straniu de limpede în tăcerea de-o clipă a încăperii:

-Carlos, gonește-l pe Levi de la tine! Cât încă nu este prea târziu.

ADAPTARE

(FRAGMENTE
DIN JURNALUL UNUI NEMURITOR)

De aproape o sută de ani, ninge într-una. Prima iarnă atomică. Nici unul dintre noi nu își închipuia că va trăi să apuce o nesfârșită curgere de zăpadă din ceruri. Îmi amintesc că, în primele luni de după Conflagrație, panica morții radioactive se răspândise cu iuțeală pe întreaga suprafață a globului, precum sporii albi ai unei plante demult dispărute, numite parcă păpădie.

De fapt, cred că spaima a avut un motiv bine întemeiat atunci, în acel final de secol și de mileniu: nimeni nu știe cu siguranță câți oameni s-au stins în holocaust.

Bătrânii ca mine presupun că foarte, foarte mulți. Dar nu toți. Și acesta este lucrul cel mai important.

Și, brusc, a început să ningă liniștit, cu fulgi mari și violeți. Nu mai îmi amintesc exact când s-a întâmplat asta. Poate în anul imediat următor exploziilor. Poate mai târziu. Oricum, acum nu mai are nici o importanță. Atâta doar că, de atunci și până azi, când scriu aceste rânduri, zăpada nu a crescut mai mult de un metru. Și, ca într-un tablou cu peisaj de iarnă pictat de vreun maestru flamand uitat, pe suprafața violetă se șteau în fiecare

dimineață urme stranii de animale, încă nenumite de vreo știință omenească.

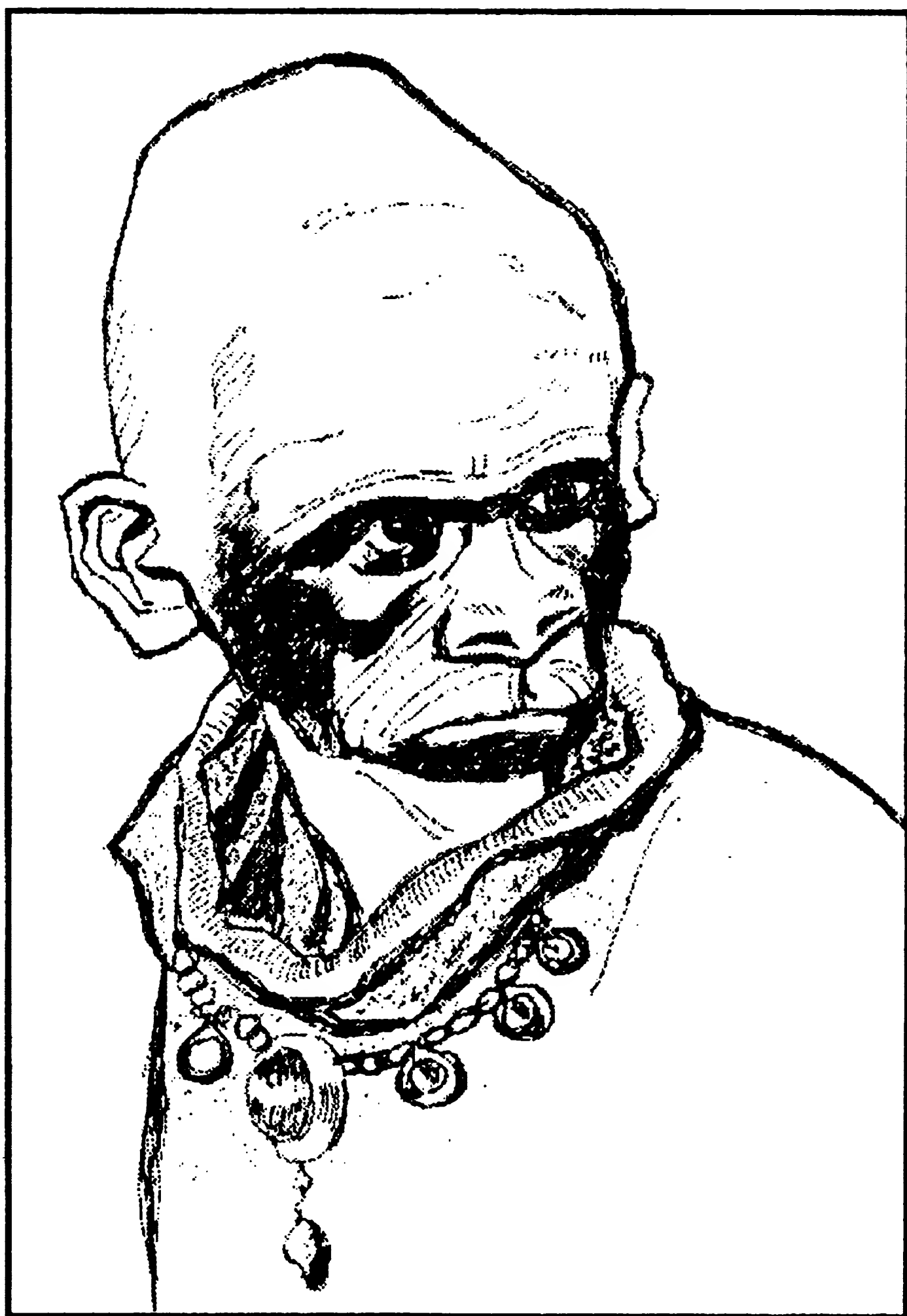
Surprinzător, vremea era destul de caldă, poate doar un grad, cel mult două sub zero. Nici un fir de vânt nu agita spectacolul cernerii senine din înalturi a perdelelor de fulgi pufoși. Dintre cei tineri, nimeni nu trăise încă bucuria unei bătai cu bulgări, a tăvălitului prin zăpadă, ori a trasului cu sania. Chiar și noi, cei în vârstă, am început să uităm gustul atât de pământean al acestor gesturi. Asta din cauză că am considerat tot timpul că fulgii ucid. Că ucid la fel de repede ca înseși bombele.

Când le-am spus că m-am hotărât să părăsesc adăpostul sigur al Grotei pentru a merge până pe colina din față, au crezut că am înnebunit și m-au legat de stalagmita din centrul Sălii Sfatului. Mi-a trebuit o mulțime de vreme până să-i conving că nu am intenția să mă sinucid și că vârsta înaintată nu mi-a afectat prea mult rațiunea. M-au lăsat slobod, în cele din urmă. Când am ieșit în exterior, am simțit în piept tremurul unei aripi plăpânde și m-am întrebat dacă asta era spaima. În spate, se auzea plânsul înfundat al câtorva femei tinere.

N-am murit!

Ziua aceasta a rămas în memoria colectivității ca “Sărbătoarea Crăciunului”. Ne-am înveselit, aidoma unor copii - înghițeam din neaua afânată ca dintr-o pastă colorată de fructe, ne frecam cu ea pe fețele înfierbântate de emoție sau ne azvârleam, pur și simplu, de pe coasta colinei cu brațele întinse, ca pe un uriaș tobogan. Eram fericiți nu atât pentru faptul că zăpada nu mai era radioactivă și că închisoarea Grotei se deschisese în sfârșit în fața noastră, cât mai ales pentru faptul că ne mai rămăsese ceva nealterat din vechea față a lumii. Ninsoarea era acum pentru noi un sinonim al ideii că, oricum ar fi fost, adevărul vieții nu avea niciodată un sfârșit.

Următoarea zi importantă, menționată în catastif după “Sărbătoarea Crăciunului” avea să fie aceea în care am constatat terminarea proviziilor din magazia buncărului. Ne așteptam ca asta să se întâmple într-o bună zi, dar speram ca ea să sosească după ce generația noastră se va fi stins deja. Nu doream să cadă tot în sarcina noastră complicata ei rezolvare. Nu a fost însă după iluziile noastre nemărturisite. Spectrul foamei a prins să bântuie, întunecat, prin galeriile tot mai palid iluminate de becurile cu argon. La un moment dat, au dispărut doi prunci și, în blestemele îndurerate ale mamelor, am distins cuvântul teribil “canibal”. Reveneam la practici străvechi, în care civilizația se găsea de-abia la începuturi?

Și atunci s-a produs MIRACOLUL.

Într-o dimineață cu fulgi mărunți și deși, cineva (nu rețin exact cine) ne-a chemat afară cu exclamații de uimire: mulțimea nesfârșită de copaci, care înconjura Colonia din toate părțile, înmugurise. De pe brațele scheletice și negre, de pe trunchiurile pline de striatii, zăpada se topea ca sub acțiunea unui foc viu, alunecând la vale sub forma unor pâraiașe violete. La atingere, copacii erau calzi, ca o piele de om. În câteva săptămâni au înflorit și toată suflarea Coloniei pândeau cu nerăbdare momentul apariției rodului.

Țin minte că, atunci când le-am văzut, am izbucnit în plâns. Și nu pot să spun dacă lacrimile au fost de

tristețe sau de bucurie. Ne era o foame cumplită, pe care fierturile obținute din apa colorată și bucățile din pielea bocancilor militari găsiți în magaziiile de rechizite nu reușea decât să o atâțe și mai mult. Iar burțile ne-au ghiorăit cumplit văzând fructele neobișnuite legănându-se pe ramuri, fructe închegate într-o singură noapte, violete și solzoase. Erau prelungi ca o bacă, groase și... Doamne-Dumnezeule, erau din metal!

Din metal...

Deziluzia a fost cumplită. Cântărite în palmă, atârnavă totuși surprinzător de ușor pentru dimensiunile lor. Cu ochii sticlind de poftă și de lăcomie, am încercat să le spargem, deși undeva, în adâncurile subconștientului, ne otrăvea bănuiala că ar fi goale. Uneltele primitive pe care le foloseam au dat însă greș și chiar și cei mai flămânzi dintre noi au fost nevoiți să se lase păgubași, în cele din urmă. În Sala Sfatului, se adunase un adevărat covor de păstăi, acoperind stativul Idolului Electronic. Într-un final, soluția a fost găsită de un copil: introducând păstaia neutilizabilă într-o băltoacă provenită din zăpada topită, aceasta a început să se desfacă aidoma unei corole de floare. Și chiar o floare avea în interior: un lujer subțire, de culoare verde, care susținea la cap un clopoțel alb. Și atunci, ochii celor mai bătrâni dintre noi au lăcrimat recunoscând în minunea albă cel dintâi semn al primăverii postnucleare - ghiocelul.

Al doilea semn au fost păsările. Ne-am trezit cu ele într-o

după-amiază portocalie, înconjurând grotă, bătând din aripile mult prea scurte și ciorovăindu-se caraghios în limbajul lor ciudat. Am rămas cu gurile căscate, când le-am văzut hrănindu-se cu bacele metalice. Apoi am dedus că saliva lor trebuie să fi avut aceleași proprietăți ca și apa provenit din zăpadă. Cu ajutorul unor capcane simple, am prins câteva și le-am mâncat. Nu aveau un gust chiar insuportabil, așa încât, pentru un timp, Colonia a reușit să-și prelungească existența cenușie. A sosit, în sfârșit, și ziua când am constatat că fie datorită ingerării vreunei substanțe anume din corpul păsărilor, fie din cauza unei transformări genetice complexe, puteam să consumăm, la rândul nostru, din păstăi fără nici o problemă.

Dumnezeule mare, nu cumva începusem să ne transformăm? Să ne adaptăm? Cu excepția faptului că am constatat o oarecare aplatizare a labei piciorului, care ne permite o deplasare mai ușoară pe suprafața zăpezii, precum și apariția salivei dizolvante, nimic altceva nu pare, totuși, să indice acest fapt. Alți bătrâni sunt însă mai sceptici; afirmă că ne găsim în plin proces evolutiv, necesar supraviețuirii în noile condiții.

Și primăvara care vine... Păstrez, ascuns între filele șifonate ale acestei cronici, primul fir de ghiocel descoperit. Dacă e adevărat ceea ce spun ceilalți, înseamnă că în noul anotimp, care va dura probabil altă sută de ani, ne vom transforma din nou. Groaznic lucru să devii **omul anotimpurilor!**

Îmi amintesc, fugitiv, de urmele bizare văzute în primele luni ale iernii: mi-e frică să-mi imaginez că ar putea fi deja cele ale unor **adaptați**. Ale unor **adaptați** care, trăind foarte puțin, au suferit transformările esențiale supraviețuirii într-un răstimp foarte scurt. Dar asta

ar însemna că noi, noi cei care am trăit peste un veac suntem, într-un fel, nemuritori.

Nemuritori? Greu de spus. De câteva zile, a început să bată vântul. O adiere subțire ce spulberă perdeaua de fulgi. Oare, într-adevăr, vine primăvara sau totul este doar o iluzie...?

JURNAL (I)

Motto: *Nu vă faceți speranțe: există tot ceea ce ne imaginăm. Mai îngrozitor însă este faptul că există și tot ceea ce nici măcar nu ne imaginăm.*

Lucian MERIȘCA

Nu știu de ce, dar întotdeauna când ies la plimbare, toată lumea trece pe trotuarul celălalt.

Mihai CIORBARU

VAGABONDUL

Joni era un simplu vagabond bionic. Fusese adus în cartier de mai puțin de un an. Încă de pe atunci, purta o haină albastră, îmbrăcată direct peste un maiou vechi. Pantalonii, mult prea scurți, atingeau ușor bocancii crăpați la vârf. Părea un tip liniștit, chiar mai liniștit decât ceilalți vagabonzi din cartier.

Primele semne ale perioadei reci apăruseră în anul acela mai devreme ca de obicei. Fumurile albastre vesteau pe la colțuri de stradă

că, pentru ei, rătăcitorii fără căpătâi ai arterelor înguste, începea calvarul. Câteodată, puștii din cartier îi ascundeau prin colțurile mai puțin umblate ale locuințelor, jucând cu ei toate *games*-urile interzise în Cod. Când reușeau să părăsească adăposturile, pe porțița din dos, căutau, rătăcind la nesfârșit, drumurile ce duceau invariabil spre maidanele periferiei. Acolo, se găseau tomberoanele albastre, amenajate special pentru ei. Sau se

înfundau prin birturi prăpădite, cu autorizația de funcționare demult expirată, unde consumau tabletele de energie euforizantă, aduse cu greutate prin intermediul rețelelor de trafic subteran. Prin fumul colorat al tutunului sintetic, își împleticeau vocile unsuroase, îngânând un cântec și el demult scos la reformă.

ERAU FĂCUȚI PENTRU O ASTFEL DE VIAȚĂ. ABIA ACUM ERAU EI ÎNȘIȘI.

Cel mai adesea însă își continuau pelerinajul, alegându-și un loc printre dărâmăturile special amenajate în dreptul parcurilor, la colțurile bulevardelor închise circulației, cerșind zgribuliți, cu mâna întinsă într-o parte, CARTELA.

Joni obișnuia să mai funcționeze și după orele de program. Îmi motiva că în felul acesta se putea relaxa și eram nevoit să-l cred. Pentru că părinții îmi făceau toate voile, îmi era mai ușor decât celorlalți să îl aduc acasă o dată sau de două ori pe lună. În acele seri, când nu era prea multă umezeală în aer, ne așezam pe bancă, în fața rondului de flori și îl ascutam pe Joni spunând glume. Îi făcea plăcere, credeam, să mă înveselească, deși pe chip i se citea o ușoară stânjeneală, când ajungea la anumite părți mai deocheate.

În acea înserare înnorată, când n-am mai putut să ieșim afară, Joni m-a luat de o parte și m-a întrebat ce înseamnă a visa. M-am speriat și am privit cu precauție în jurul nostru; din fericire, nu asculta nimeni conversația noastră. Altfel, Joni ar fi

fost trimis direct la Sectorul Recuperări, din clipa în care ar fi părăsit incinta sacră a casei.

-Pentru ce mă întrebi?

-Aș vrea și eu să visez, Billy! Trebuie să fie un lucru minunat, nu?

Am vrut să-i răspund cât mai sincer cu putință, însă mi-am dat seama că, în mod paradoxal, nu aveam nimic concret de exprimat. Aveam vaga impresie că e greu, poate chiar imposibil pentru un biosistem ca el, ca să poată înțelege acest fenomen. Așa că am tăcut.

-Probabil că aș avea nevoie de un program special, intui Joni, lăsându-și în pace petecul de la pantaloni. Cred că ar fi posibil să fac rost de unul.

-Cum?

-Pui întrebări de copil, Billy, râse el. Nu e chiar atât de greu să procuri ceva, dacă dispui de suficiente credite. Mai greu este însă, după aceea, să știi exact ce vrei de la un asemenea program.

Logica lui mă blocase, ca o palmă dată peste ceafă. L-am întrebat dacă el știa.

-Oarecum. Am în anexa cerebrală un program recuperatoriu de memorie, care se manifestă puțin anormal. Cred că e vorba despre acțiunea unor pile supraîncărcate sau cam așa ceva. În momentul în care mă dezactivez, prind să mă bântuie imagini ciudate, care se repetă, noapte de noapte, până la identitate. Luna trecută, am fost la domnul William, traficanțul de vise.

Mi-am reamintit, cu o neobișnuită claritate, de ir...

unei încăperi plină de lucruri inutile și bizare, de balansoarul din curte scârțâind funebru și trist, de chipul mumificat al bătrânului traficant, ascuns permanent în spatele unor ochelari negri.

-Era singura persoană pe care o cunosc care ar fi putut să-mi procure un sistem de identificare onirică, cu ajutorul căruia aș fi putut izola ideea de vis din aceste fragmente necunoscute de energie cerebrală. Din păcate, adăugă oarecum mâhnit, trăgându-se stânjenit de petec, din păcate nu am avut destule cartele.

Tristețea vocii sale m-a mișcat până la lacrimi și i-am promis că îi voi procura și eu câteva. Era însă un ajutor prea neînsemnat, iar el știa acest lucru. A plecat, clămpănindu-și bocancii prea largi, către maidanul din colțul străzii.

A trecut aproape o săptămână, fără să-l revăd. Mă pregăteam pentru aniversarea Celor Zece Ani, moment fericit când, major fiind, urma să fiu preluat din grija familiei și încredințat Asociației. Așa că, prea ocupat fiind cu evenimentul, nu am realizat că Joni dispăruse din decorul liniștit al cartierului. Ideea de a-l căuta mi-a venit târziu și nu s-a lăsat până ce nu a devenit o mică obsesie. De fapt, nici nu era prea greu de ghicit unde s-ar fi putut afla, deoarece casa părăsită a familiei Vanghelis se găsea numai la câțiva pași de intersecția cu marele Bulevard Antares.

Binînțeles că m-am dus până acolo pe înserat și cu inima destul de

strânsă - casa părăsită nu se bucura de o reputație prea bună. Prin ușa larg deschisă a intrării, luna se furișa, izbindu-se năucă de pereții coșcoviți.

Joni stătea rezemat de un dulap. Privea fix o gaură în zid și murmura ceva neînțeles printre buzele livide. I-am atins obrazul cu un deget și a tresărit slab.

-Ah, tu erai, Billy! mi-a spus și m-a privit ca dintr-o imensă depărtare.

-Ce faci aici? am întrebat în șoaptă și m-am așezat alături, pe un morman de moloz.

-Știi, am început să-l leg, a continuat, fără să ia în seamă intervenția mea.

-Nu înțeleg.

-Visul, Billy, visul. Îți mai aduci aminte? Domnul William a murit degeaba. Avea dreptate: eu nu voi putea visa niciodată. Ceea ce există ca frânturi dispartate în memoriile mele auxiliare reprezintă doar urmele unui *vis inițial*. Sistemul de recuperare onirică mi-a descifrat câteva axe coerente ale sale. Un fel de Tot inițial, care se rupe în bucăți, iar acestea sunt reasamblate aleatoriu de oameni străini. Apoi, brusc, firul se rupe, imaginile se suprapun, se destramă, probabil din cauza unor sisteme logistice dereglate.

Vocea sa avea ceva din consistența unui abur de lacrimi. Nu pricepeam nimic și aveam ciudata impresie că Joni se stricase definitiv. În camera alăturată, auzeam sunetul pașilor grăbiți ai lunii, încifrându-și cărările pe ziduri. Începea să-mi fie frică.

-Poate că ar trebui să nu mai cauți, pricepi, Joni? Anumite lucruri sunt interzise cunoașterii noastre. De ce nu te duci, asemenea celorlalți, pe maidanele rezervate vouă?

-Am identificat un punct de trecere, Billy, a oftat. Cred că dincolo de el se află elemente ale unei Realități anterioare stării mele de acum. Nu mă voi putea întoarce pe maidan până cu nu voi afla. Am nevoie, într-adevăr, de un program special. Și îl voi avea, mă auzi, Billy, micuțule? Acum, te rog să pleci. Am nevoie de singurătate, ca să pot să mă gândesc în voie.

Nu l-am mai văzut iar vreme de câteva zile. Părinții mi-au promis un droid alb, ca să mă facă să-l uit. Mă împăcasem aproape cu ideea că nu o să-l mai am ca partener de joacă când, într-o înserare cenușie, bântuită de lapoviță, degetele învinețite de frig ale lui Joni au bătut darabana în geamul camerei mele. L-am poftit înăuntru, dar nu s-a mișcat din prag. Mi-am pus paltonul cel negru, fularul și căciula cu urechi și am ieșit. Simțeam nevoia să stau de vorbă cu el. Mă aștepta rezemat de zid. Tremurînd.

-Sunt aproape, Billy, mi-a spus, clănțănind. Foarte aproape. Am pus mâna pe program. Dar...

-Joni, am putea să intrăm, totuși, înăuntru, l-am rugat în șoaptă. Mama a făcut pregătiri pentru Aniversare. Cred că se va bucura să te ospăteze.

-Îmi trebuie numai o Personalitate, Billy, a continuat, fără să mă audă. Am venit la tine.

-Ești nebun! am strigat uluit și am dat să fug.

M-a înșfăcat de braț.

-Nu. Nu sunt nebun. Am reușit să înțeleg însă că am mai avut o Existență.

Era un tremur în vocea lui care m-a înțepenit locului. Strânsoarea degetelor lui reci a slăbit treptat.

-Și eu, eu cum aș putea să te ajut?

-Acuplându-te cerebral cu mine. Am programul, Billy, de ce nu înțelegi?

I-am privit buzele vinete.

-Ce trebuie să fac?

M-a tras în jos de braț și m-am lăsat pe vine, alături de el. Din buzunarul interior al hainei flenduroase, a scos un fel de siringă, cu două tuburi din plastic, terminate la fiecare cap cu câte un ac și o tastatură. Și-a înfipt unul în spatele lobului urechii drepte. Mi-a făcut semn să procedez la fel cu celălalt ac. Am șovăit câteva clipe, apoi am ridicat din umeri și i-am dat ascultare. La urma-urmei, Joni era prietenul meu.

La început, n-am simțit decât punctul de durere ascuțită al înțepăturii. După un timp, vederea a început să mi se tulbure și lumini stridente îmi fugerău peste globii oculari. Ultimul lucru pe care l-am zărit în mod coerent a fost mâna lui Joni lovind în taste, după care Joni însuși se transformă într-un simplu volum, prin pereții căruia întrezăream o sală enormă de operație; pe paturile albe, zăceau nemișcate zeci de trupuri goale.

Dincolo de o draperie de plastic transparent, doctorii. Brațele subțiri și sclipitoare ale ciberilor-asistenți tranșau cu mișcări precise toracele celor aduși înaintea lor de mișcarea continuă a benzii automate. Circuite bionice, de dimensiuni variate, erau introduse în cavitatea sterilizată și suturate cu ajutorul unor cili vibraționali. Apoi și-a făcut apariția corpul alb al unui copil, în trăsăturile căruia am identificat o față...

JONI! mi s-a părut că strig, dar buzele mi-au rămas neclintite, bisturiul s-a apropiat nemilos și am auzit distinct scrâșnetul pielii sfâșiate. O negură groasă mi s-a așternut peste conștiință și, când m-am trezit, mă găseam în pat, sub un pled gros de lână. Mama mi-a spus, după ce m-a forțat să înghit antibioticele, că ne-a descoperit unul lângă altul, fără conștiință, în urmă cu mai multe ore.

Pe Joni l-au ridicat cei de la Prestări Sociale pentru a-i înlocui sistemele cerebrale deteriorate.

O lacrimă mi s-a prelins pe obraz. Nu i-am răspuns mamei la nici o întrebare. Mă simțeam mort, la fel de mort ca Joni, ca toți vagabonzii bionici de la colțurile străzilor și de pe maidane. Pentru că știam că atunci a fost ultima dată când l-am văzut pe Joni, vagabondul bionic care s-a jertfit pentru mine. Abia acum, stînd în pat, la căldură, am înțeles de ce a avut nevoie tocmai de Personalitatea mea.

Apoi, în cartier, a fost adus alt vagabond bionic. Se numește

Willam și arată aproape la fel cu Joni. Dar nimic nu mai este ca înainte. În fiecare înserare, aștept la vechiul nostru loc de sub geam. Îmi vine cumplit de greu fără el. Mai ales acum. Acum, când sângeroasa Aniversare este mai aproape decât oricând. Pe masa din sufragerie tronează un tort mare, cu zece lumânări, iar alături **autorizația de donare** a organelor subsemnatului către Stat. Toată lumea e veselă, mănâncă și glumește. Numai glumele lui Joni nu vor mai înveseli pe nimeni. Asta se întâmplă, deoarece lumea în care trăim nu are nevoie de alți adulți. Cei pe care îi considerăm părinții noștri au ocupat toate locurile disponibile în societatea devenită nemuritoare. De mâine, voi începe să cercetez cartierele mărginașe pentru a vedea care dintre ele are nevoie de un vagabond.

CIOBURI

Am întâlnit-o, pentru prima dată, pe alea din parc. Este inutil să vă spun cum arăta parcul pe atunci, deoarece n-ați fost, cu siguranță, prin orașul nostru și nici nu aveți la dispoziție, în memorie, nici un alt parc, cât de cât asemănător, ca să puteți face vreo comparație.

Deci, am întâlnit-o pe Alea Teilor, într-o zi absolut obișnuită. Chiar și acum, după atâta timp de la întâmplare, stau și mă întreb cum va fi arătând oare una neobișnuită...

Ieșisem la plimbare cu Atena și ajunsesem în dreptul băncii mele preferate. În fiecare zi, aceleași gesturi, aceeași oră, același parc, aceeași alee. Asta se numește tabiet, dar nu sunt prea sigur.

M-am așezat și am început să privesc admirativ la femeile frumoase care se perindau de-a lungul aleii. Prima a fost o blondă interesantă, mică de statură, care a trecut prin dreptul meu și și-a lăsat umbra să-mi mângâie picioarele. A doua a fost o brunetă insipidă, îmbrăcată în verde. Apoi, a apărut EA.

La început, nu am privit către alee. Așteptam, ca de obicei, ca umbra ei să-mi cadă peste picioare. Curios, însă nu m-a atins. Și, chiar atunci, Atena a început să mârâie. Surprins de această aparență de obraznicie, m-am uitat cu atenție în

urmă-i. Avea părul castaniu, ușor ondulat și era tunsă scurt. Pielea albă contrasta plăcut cu ochii violeți, ochi pe care i-am văzut ceva mai târziu, după ce am oprit-o.

Mai întâi, s-a mirat: cine eram eu? Dar ea, ea cine era, în fond?

Mă rog, principalul este că nu avea umbră și asta m-a deranjat atunci cel mai mult. De ce trebuia, oare, să fie *ca mine*? Ar fi trebuit să fiu SINGURUL, UNICUL.

Am întins brațul și am atins-o pe umăr, dar s-a sfărâmat, pur și simplu, transformându-se într-un fel de cioburi strălucitoare, dar calde la pipăit. Am sărit înapoi, speriat. Fără să-mi dau seama, realizasem o Stingere. Nu era chiar aidoma mie. Am atins destule femei până acum, ca să-mi dau seama de asta.

Am strigat-o pe Atena și am trimis-o acasă, să-mi aducă o pungă. Apoi, am strâns cioburile catifelate într-o grămăjoară și am stat de pază, să nu le calce cineva. Când Atena a revenit, am luat cioburile cu grijă și le-am dus acasă.

Dintotdeauna, mi-a plăcut să visez frumos și să forțez imposibilul.

Așa că m-am chinuit o vreme, realizând tot felul de Scheme de Reanimare, pentru că eram sigur că, într-un final, voi reuși. Desigur că nu e ușor să încerci Reanimări sub ochii vigilenți ai Inchiziției, dar Atena este singura ființă care m-ar putea da de

gol. Iar ea nu mai are posibilitatea să vorbească în următoarele cinci Secole Ascunse.

Am întâlnit-o, a doua oară, pe aceeași alee cu tei din parc. O

ducea pe Atena la plimbare și trecea pe lângă banca mea, parcă trăgînd de o invizibilă umbră. Să fi fost aceasta o zi neobișnuită? O zi în care îți părăsești un tabiet, în favoarea altuia?

JURNAL (II)

Motto: *Nu vă faceți speranțe: există tot ceea ce ne imaginăm. Mai îngrozitor însă este faptul că există și tot ceea ce nici măcar nu ne imaginăm.*

**Lucian
MERIȘCA**

Mortul de la groapă nu se mai întoarce!
Mor-tul de la groa-pă nu se mai întoar-ce...
M-o-r-t-u-l d-e l-a g-r-o-a-p-ă n-u s-e m-a-i î-n-t-o-a-r-c-e...
Mortul de la groa...

FUGIIIIȚI!

Cristian NEGULESCU

ROȘCOVANI

-Patru la zero! strigă Albert, felicitîndu-și soția. O să-i batem. Sunt șapte ani de când jucăm împreună. Dacă mă iubești și dacă ții cont de asta, câștigăm...

Vocea groasă, al cărei ecou dăreamă liniștea așternută pentru o clipă în sală, fu auzită și de cei din echipa cealaltă.

Lorinn Flauberty, a doua sa soție, o excelentă jucătoare de

baschet, se apropie de el și îi atinse ușor fața cu un deget.

-Iubitule, îi șopti, prinzîndu-i lobul urechii între buze. Sunt într-o foarte bună dispoziție azi, însă nu cred că vom reuși să învingem. Privește și tu ce mai echipă, iar am rămas în șase oameni! Mă întreb cine...

Aruncă o privire sumbră înspre terenul cuprins în chenar alb.

-Bineînțeles, lipsește Karin! exclamă enervată. Ce nesuferită este! I-am spus să nu mai meargă la toaletă în timpul jocului. Sunt căpitan de echipă sau nu? Vezi cum mă ascultă?

Albert Flauberty se uită lung la ea, cumpănind dacă să-i ia sau nu în serios enervarea. În realitate, îi făcea o nemaipomenită plăcere s-o vadă supărată.

Nu pentru că ar fi avut ceva anume împotriva ei, ci pur și simplu dintr-un capriciu masculin - i se părea mai frumoasă când se înfuria. Așa că se hotărî să facă eforturi în direcția asta.

-Dar e o adevărată nenorocire, draga mea! Ce Dumnezeu, iar pierdem meciul în ultima clipă? Nu cumva tu ai propus-o pe Karin în echipă?

-Eu?! Doamne, tot eu sunt vinovată? Și acum tot eu? De câte ori se întâmplă ceva rău, singură Lorinn e de vină, bineînțeles.

Se răsuci către echipa adversă:

-Voi câți sunteți? Mi se pare că...

Guilbert, un flăcăiandru cu părul blond și umerii lăsați, constată intrigat:

-Asta-i bună! Și-au găsit să se joace de-a v-ați ascunselea tocmai acum... Hei, Uve, Gilbert, Rain, unde naiba v-ați băgat? Jucăm baschet sau ce...?

Bursc, vocea i se năclăi, apoi prinse să se topească odată cu trupul.

-Albert, ne se întâmplă aici?! țipă Lorinn înspăimântată. Mi-e frică. Unde e Guilbert? Să ieșim, să ieșim...

Se repezică spre ușă, însă nu

apucară să iasă.

-Cutremur! țipă Linda și se lăsă moale în brațele lui Vincent.

Pereții sălii porniră să se zgâlțâie îngrozitor și... se micșorară. Tavanul parcă venea spre sol, iar mingea cu care jucaseră inițial părea acum o boabă de mazăre.

Când își reveniră, constatară că nu mai erau în viață decât ei doi. În viață sau, măcar, vizibili. Se îndepărtară cu greu, mai mult târâș, de cușca strâmtă, care fusese odinioară sala de sport a liceului.

Cutremurul se opri, însă atotînconjurătorul continua să intre la apă. Albert o strânse în brațe pe Lorinn, încercînd s-o calmeze.

-Tu înțelegi ceva? se înfioră femeia. Ce se petrece cu noi?

-Nu știu exact ce să-ți spun. Este un fenomen cu totul neobișnuit în acest colț de Univers. Parcă ar fi vorba despre o precipitare a naturii în sens invers. Natura, Cosmosul pare să se transforme. Cred că astrofizicienii vorbeau zilele trecute ceva despre o evoluție ciclică a Cosmosului - explozie, expansiune, implozie, contracție. Nu vezi? Totul se restrânge. Dacă ăia au dreptate și totul tinde să devină o gaură neagră, atunci...

-Ce mare e Luna! șopti Lorinn, mai mult mirată decât îngrozită. De ce așa de mare în seara asta? Uff, mor de cald! Tu ce crezi că ar putea fi acolo? și arată cu degetul în direcția unui munte din apropierea orașului, care se transforma cu repeziciune într-o movilă de nisip.

-Mă duc să văd, anunță Albert și se desprinsese din îmbrățișare. Dispăru dincolo de dună. Reveni după zece minute, cu privirea strălucitoare și părul ud.

-Am fost până în Mexic, zâmbi el și scutură din cap, împrăștiind stropi. M-am dus înot, peste Atlantic. Atlanticul, iubito, nu mai e decât o băltoacă. Nu mai fi atât de speriată - până acum nu au dispărut decât cei absolut normali. Roșcovanii supraviețuiesc. Pe malul celălalt, am întâlnit patru, când am revenit, alți doi. Probabil că materia din care suntem alcătuiți noi, cei

cu părul roșcat, este mai deosebită, știu și eu? Poate că rezistă mai bine procesului de micșorare și de distrugere. De ce nu te bucuri? Zâmbește, iubit-o, vom supraviețui.

Lorinn zâmbi strâmb și îi trecu mâna printre șuvițele ude.

-Tu crezi că nu vom muri?

Albert o trase la piept și o strânse puternic.

-Prostuțo, o mângâie.

Însă trupul femeii i se risipi în palme, alunecându-i printre degete. Luna se mărea mereu, acoperind, orbitoare, năframa cerului.

Short story

de **Arthur CODRESCU**

OCHI

CARE AUD ALTFEL

În atelierul luminos, situat la mansardă, Perugin se chinuia să picteze muzica.

De aproape o săptămână, se închisese dincolo de ușa șubredă și nu se mai urnise din fața șevaletului. Mânca în fugă, atunci când îl răzbea foamea, și dormea pe o saltea gonflabilă, pusă sub unul dintre

geamurile largi. Dormea puțin, iar somnul îi era bântuit de coșmaruri. Așa că se străduia să stea cât mai mult timp treaz, bînd stacane întregi de cafea amară.

Nu-i venea IMAGINEA!

Chestia asta nu i se întâmpla pentru prima oară, așa că aștepta răbdător. Întotdeauna își s

subiectele în jurul unor imagini. “Îngerul” fusese pictat, de exemplu, după ce zărise pe trotuar, lângă zidul bisericii Bunavestire, fața vânătă a unui copil mort de frig, iar “Cursa de 1000 de kilometri”, atunci când fusese șocat de imaginea unei mașini făcută armonică, apărută pe prima pagină a unui ziar central.

Acum, stătea cu stacana de cafea fierbinte în mâna stângă și se ruga să-i vină inspirația. Dar aceasta era, se vede treaba, o zână greu de convins. Perugin avea talent, de asta nu se îndoia, dovadă stăteau sutele de pânze vândute în toată țara și înstrăinătate, cu ocazia expozițiilor la care participase. Talentul nu-i putea comanda însă imaginației.

Încercase tot felul de crochiuri în cărbune și în creion: de la umilul scripcar, cocoșat deasupra violei, într-o piață publică, la pianistul aflat în plin concert... Degeaba! Deși schițele arătau bine, dacă le privea din perspectiva lucrului încheiat, realiza că, de fapt, desena mereu un muzician aflat în exercițiul funcțiunii, nu muzica. Chiar, cum naiba să surprinzi muzica

în sine? Adică o esență?

Perugin renunță brusc la izolare și îi dădu voie proprietăresei să intre în atelier și să facă puțină ordine. Îmbracă fracul, își trase pe degete mănușile albe, luă bastonul cu măciulie de fildeș și porni decis spre Filarmonică. Stătu răbdător și atent în fotoliu toate cele o sută zece minute ale spectacolului, se strădui să se lase pătruns de binecuvântarea ascunsă a acestei nobile arte, dar ILUMINAREA refuză să vină, iar imaginea să se lase surprinsă. În plus, îl scotea din sărite, la aproape fiecare pasaj, felul în care își dădea ochii peste cap solista.

După spectacol, intră într-un bar și bău câteva pahare de Martini. Într-un colț, se smiorcăia un tonomat bătrân, torcînd melodii siropoase, de dinainte de război. Ce porcărie! se strâmbă el cu amărăciune. Și să mai susții că știința poate orice...

Alungă cu palma valul gros de fum, pe care palele leneșe ale ventilatorului din tavan îl făceau să se contorsioneze, și se gândi că toată lumea gemuse de fericire când se inventase **sinestezia**: printr-o banală operație, care scurtcircuita doi centri nervoși, ajungeai să auzi colorat. Mergeai la un concert și aveai în priviri o adevărată Niagară de culori. Chiar și simpla înjurătură a cuiva devenea un curcubeu straniu. De ce nu reușise însă știința și inversul situației - să te faci *să vezi muzical*?

Reveni în mansardă mult după miezul nopții, cu sticla de Martini sub braț. Proprietăreasa se

culcase, dar îi lăsase ibricul cu cafea acoperit, ca să mențină lichidul cald. Se trânti în șezlongul de răchită și bău direct din ibric. Zațul amar îl făcu să se strâmba, așa că mai trase o dușcă din sticlă. Luă o pensulă din tubul agățat de un cui din zid, o înmuie în pastă roșie și o azvârli ca pe o lance în direcția blestematei de pânze albe. Într-un colț, înflori imediat o dâră de sânge. *Să vezi muzical?* Și de ce nu, la urma-urmei? Fără nici o operație. Cum să-l faci însă pe idiotul care se holbează la cascada pictată de tine să audă imediat muzica stropilor pe pragurile de piatră? Dacă pictezi o albină, cum să-l determini să audă simfonia declanșată de aripile ei transparente?

Duse la gură ibricul și-l bău până la fund. Își morfoli buzele pline de zaț. Dar, Dumnezeule, dacă nu era nevoie să pictezi tu tablourile într-un mod special? Dacă ei, idioții, imbecilii, tonții de privitori chiar dețin de la natură proprietatea asta minunată? Poate că printre miile de cretini se va fi aflând unul cum îi trebuie lui, dar care se crede handicapat din cauza acestei trăsături particulare și nu îndrăznește să iasă la lumină. Chiar așa, savanților nu le trebuiseră câteva sute de ani până să ajungă la ideea auzului colorat? Și era suficient să descopere un singur caz, unul singur!

A doua zi, Perugin își părăsi dis-de-diminează atelierul, fără să mai treacă pe la proprietăreașă, să-i spună că pleacă. Merse direct la redacția

cotidianului local și plăti un anunț pentru o săptămână. Prin el, dădea de știre amatorilor de artă plastică că a realizat un tablou special. Cine se va dovedi în stare să-l descifreze și altfel decât cu simțul vizual, va căpăta suma de 1000\$. Amatorii se vor prezenta la atelierul său din strada...

Până la prânz, achiziționă o ramă frumoasă și fixă în ea pânza cu dâra de sânge. Apoi se așeză la fereastră și începu să aștepte. Ediția de prânz a ziarului ajungea în chioșcuri după ora 13.

Către seară, coada ajunsese dincolo de periferia de vest și continua să crească. La miezul nopții, poliția interveni în forță, încercând să disperseze mulțimea, dar fără succes. A doua zi, televiziunea anunța că principalele șosele care intrau în oraș erau blocate cale de mai mulți kilometri, iar oficialitățile nu puteau să facă nimic, deoarece situația creată nu se încadra în nici o lege.

Spre prânz, când Perugin termina de examinat persoana cu numărul 9872, emisiunile de actualități de pe mai multe posturi transmiseră simultan știrea că punctele de frontieră cunoșteau un aflax fără precedent.

Și culmea e, gândi Perugin, că absolut toți susțin același tip de imagine sonoră. E imposibil să crezi că mint la unison. Dumnezeule, câți anormali sunt pe lume! Cum naiba să împart nenorocita aia de sumă la balamucul de aici?

SACRIFICIU DE PAȘTE

Eamon de Valera întoarse crucifixul cu fața la perete și oftă: pe el nu-l putea ajuta Mântuitorul. Pe el nu-l mai putea ajuta nimeni pe lumea asta!

Se ridică de pe scaun și merse în fața oglinzii înalte cât un stat de om, încastrată într-o ramă grea de bronz.. Apropie căpățelul de lumânare de spațiul ei tulbure și-și privi cu atenție fața.

Își plimbă degetul arătător pe sub ochi: cearcănele vinete dispăruseră. Oglinda îi trimitea înapoi chipul unui băietan de 14 ani, cu trăsături prelungi, osoase, și nas acvilin. Părul blond îi cădea pe umeri în bucle rebele.

Ridică din umeri - părul blond... Aruncă o privire scurtă la peruca albă din cuier. De cât timp se văzuse nevoit să apeleze la serviciile ei?

Oftă din nou, aruncă olanda albă peste suprafața de cristal și reveni la masa de lucru. Mai avea puțin, foarte puțin de dibuit, lipsea un singur element, un artificiu matematic lăsat neterminat de ilustrul Swansea, în urmă cu aproape două secole. Doar un element!

Pentru că, altfel, mașinăria era acolo, în spatele lui, umplând beciul cu mațele-i de sticlă și cu

încheieturile de metal, bolborosind și suierînd încruntată, hăpăind la intervale regulate porția de cărbuni, de apă și de substanțe purificate. Deși nu o putea zări din locul în care se afla, retorta uriașă de dimensiunea nuiied sacrificat de Paști își limpezea în liniște lichidul gălbui, împestrițat cu otrava mortală a punctelor verzi, depunînd pe nesimțite, asemenea unei scoici, strat după strat peste coconul sclipitor din mijloc. Piatra vrăjită își aduna puterile acolo, la numai câțiva pași, în lumina albastrie a torței cu magneziu.

Era și nu era ceea ce căutase. Obiectul miraculos pentru care risipise aproape două vieți de om, într-un traseu tur-retur, cum nimeni nu mai încercase până la el, îmbătrînind și reîntinerind, ca într-o vrajă.

Eamon își lăsă pana să alunece în burta călimării și-și aplecă urechea spre dreapta: un alambic îndepărtat fluiera subțire, izbind cu degetul de abur un clopoțel de argint - tiling! tiling! Undeva, burta nesățioasă a monstrului de sticlă cerea sare de amoniu pisată fin pentru a amplifica seria de epurări începută la etajele superioare. Clătină din cap

nemulțumit. Evident, Santandori fugise iar în curte, bălăcindu-se împreună cu puștii chelneriței prin balta plină de găște.

Se ridică și se grăbi spre masa îngustă ce dădea ocol pereților înalți și plini de igrasie. Măsură cantitatea necesară pe o balanță delicată din argint, apoi o pisă în mojar, până obținu o pulbere fină. Intră în măruntaiele strălucitoare și se opri în fața alambicului vinovat, deșurubă căpăcelul și răsturnă înăuntru conținutul fișicului. Aplecă urechea și surprinse râgăitul satisfăcut al monstrului. Funcționarea normală își relua cursul.

Zâmbi mulțumit și mângâie spiralele transparente ale unei deviații, adăugată cu doi ani în urmă. Santandori era un leneș și un chiulău. Ar fi trebuit să-l înlocuiască demult, poate de acum 50 de ani, de când îl surprinsese prizînd praful acela alb, care-i dădea vise colorate și-l făcea incapabil de muncă aproape două zile. N-o făcuse, întrucât *transgresia* îl condusesse dincolo de pragul vârstei la care începuse să se vicieze și... automat, pierduse atât gustul cât și amintirea iluziei. N-o făcuse, întrucât...

Se întoarse din nou în fața oglinzii, șovăi și ridică olanda. Eamon de Valera avea acum 14 ani. Minteaa îi rămăsese însă la vârsta de 58 de ani, momentul în care, fără de veste, una dintre pietrele precipitate în retortă acționase asupra lui, dovedind că munca nu-i fusese zadarnică. De atunci, singura lui preocupare fusese aceea de a fabrica un neutralizator,

pe care să-l introducă în straturile coconului, care devenea obiect magic la fiecare șase luni, fiind scuipat afară prin buzele de cristal ale depozitului. Nu reușise. Fiecare *piatră înțeleaptă* grăbea procesul de întinerire, ștergînd ridurile feței și întinzînd mușchii trupului. Și nu o dată se întrebasese cu groază, până unde avea să continue experimentul.

Santandori băuse, fără să știe, când se afla în lumea colorată a drogului, un pahar de vin, în care fusese amestecat praful unei jumătăți din perla aceea originală.

Eamon își mușcă buzele și se întoarse la masă. Swansea își părăsise experiențele pentru că nu avusese de unde să obțină un ingredient esențial - sângele curat al unui copil de un an, pe care să-l decanteze în retorta cu nitrat de argint. Artificiul său de calcul prevedea 20 de miligrame de esență din această combinație. Alchimistul își

prinse tâmpilele în mâini și-și duse buclele blonde spre ceafă. Înțeleptul Swansea dispăruse între pereții laboratorului său după ce, timp de vreo 18 ani, nu mai primise pe nimeni, neacceptând decât mâncarea și apa lăsate pe pragul ușii de servitori. Dispăruse, pur și simplu într-o bună zi, lăsând vasele neatinse la ușă. Dar Swansea lucrase singur, se încurajă Eamon de Valera și luă pana din

călimara de aramă. Iar, când ajunsese la concluzia că artificiiul matematic presupunea folosirea sângelui de copil, nu-și mai permisesese să iasă din laborator, pentru că ar fi sfârșit pe rugul Inchiziției. El însă-l avea pe Santandori. Santandori care, până la sfârșitul anului, dacă reușea să-i mai strecoare în lapte praful ultimei pietre, avea să coboare sub vârsta de patru ani. Iar la Paștele viitor...

Ovidiu BUFNILĂ

INSURECȚIA

Adam făcea parte dintr-o unitate specială a Forțelor de Descurajare de pe Mo. Avea un sector de patrulare în nord. Promise de curînd sarcina “să perieze” fiecare careu pentru a descoperi depozitele de armament ale băștinașilor.

La Statul Major se zvonise că se pregătea insurecția. Băștinașii erau mici de statură și foarte veseli. Nu opuseseră nici un fel de rezistență la sosirea pămîntenilor. Păreau pașnici și inofensivi, dar asta nu putea înșela vigilența generalilor.

Din când în când, fără știrea superiorilor, Adam juca zaruri cu băștinașii, undeva într-un bar din apropierea plajei. Partenerii lui zâmbeau cu bunăboință atunci când

pierdea. Își schimbau mereu culoarea și-l împrumutau cu sume mici de bani.

Adam începuse să rîdă de ghinionul său. Viața îi păru dintr-odată mult mai ușoară și începu să disece cu mintea ordinele pe care le primea. Trupele de pe MO au fost suplimentate și au fost introduse restricții de circulație pe timpul nopții. Cei de la Serviciul Secret al armatei se încapățâneau să creadă în existența unor depozite de armament și a unor puncte de rezistență. Începură să opereze discret arestări pentru a nu stârni opinia publică.

La Serviciul Operativ veni o notă secretă, care anunța data începerii insurecției. Peste patru zile, au fost pregătite încărcăturile preventive și cele ofensive. Peste patru zile,

trezindu-se cu o jumătate de oră mai devreme, Adam se gândi că ar avea ceva timp să se bărbierească. I se păru că patul se mai înălțase în timpul nopții, dar puse acest lucru pe seama tensiunii nervoase din ultimul timp. Intră în baie și aprinse lumina. Oglinda era prea sus. Curios, își spuse Adam. Luă un scaun și se cățăra pe el. Din oglindă, îl privea surâzătoare figura unui băștinaș. Coborî speriat de pe scaun și alergă în dormitor. Aprinse lumina și aruncă păturile la o parte. Scoase un strigăt de uimire și alergă în curtea cazărmii. În lumina dimineții, o mulțime de

băștinași, îmbrăcați în uniforme militare mult prea mari pentru ei, gesticulau aprins și râdeau printre tancuri. Dincolo de poarta grea de fier, ceilalți băștinași priveau surâzători.

Adam se întoarse și-și căută arma. Ceea ce li se întâmplase întrecea orice închipuire. Dar nu-l puteau învinge. În timp ce cobora scările, încărcându-și arma, începu să uite amintirile de pe Pământ și, în momentul în care ieși în curtea cazărmii, era deja un băștinaș jovial, care habar n-avea ceea ce trebuia să facă cu obiectul metalic pe care îl strângea în brațe.

Georgina Viorica
ROGOZ

OCEANUL CU TRILURI

Așteptau, încordați la maximum, întâlnirea cu ființele care populau, se pare în întregime, acel sistem solar îndepărtat de centrul Galaxiei.

Pe drum, captaseră întâmplător niște emisiuni sonore, venite dintr-acolo. Automatele de tradus le “digerară” și le retranspuseră în unde armonice cu frecvențe foarte înalte, cu care erau obișnuiți, iar biologul navei, neavînd ce face, se distră învățînd câteva mii de cuvinte pentru a le folosi “diplomatic”, zicea el, la ceremonia

întâlnirii astrale, prin “viu grai” și nu prin intermediul translatorilor mecanici.

La cîtva timp după asta, intrară pe neașteptate în zona unor radiații necunoscute și multe din aparatele ultrasensibile de bord și de lucru se defectară. Nu și-ar fi putut corecta traiectoria, dacă n-ar fi primit mai apoi, direct din Cosmos, un mesaj precis, de data asta transmis în codul lor interplanetar. Conținea o sumă de informații tehnice despre sistemul solar cel mai apropiat (tocmai cel pe care doreau ei să se îndrepte), precum:

și coordonatele unei stații interplanetare cu escală obligatorie, și indicația să aștepte *acolo*, neapărat.

De aceea, se opriseră la periferia sistemului solar, deasupra micului satelit semnalat, care gravita laolaltă cu alți cincisprezece, în jurul unei stranii și uriașe planete. Planeta cea mare era întunecată și înghețată, în schimb micul satelit strălucea albăstrui și vesel, sub un înveliș alcătuit dintr-o masă transparentă, flexibilă și aparent impenetrabilă. Sondajele au indicat apoi că sub calota ciudată, artificială, părea să existe o stație și mai ciudată, oceanică, împărțită prin niște *ecluze* în câteva compartimente construite tot din același material protector și transparent.

Așteptau febrili, nemulțumiți de puținele informații pe care le mai puteau primi de la aparate, neștiind ce să facă. Biologul repetă întrebarea, devenită obsesie pentru toți:

-Dar dacă *ei* ne așteaptă sub calotă, adică în apă?

Mai înainte, discutaseră îndelung, în contradictoriu, despre traiul și civilizația acelor ființe, desigur superioare din moment ce cuceriseră propriul lor sistem solar, ba chiar puteau descifra și folosi codul galactic, așa că acum toți erau obosiți și fără chef de vorbă.

-Eu nu mai pot aștepta. Cobor de unul singur, poate găsesc ceva interesant, măcar o explicație logică, decise biologul și-și pregăti complicatul scafandru individual.

Apoi intră în camera de legătură, comandă roboților să-i

deschidă trapa exterioară și-și dirijă saltul. Sări curajos în atmosfera rarefiată. Calota flexibilă nu-l respinse, cum se aștepta el, ci-l învălui într-un fel de bulă lichidă, sorbindu-l apoi spre interior. De aici, se pomeni imobilizat într-una din ecluze, la început goală, dar care se umplu treptat cu apă.

Când apa ajunse până sus, peretele transparent lunecă sau cedă presiunii, el crezu că se află deocamdată pe fundul "oceanului". Dar nu era decât într-un rezervor marin artificial, nu tocmai foarte adânc. Își verifică mașinal aparatele. Legătura cu ai săi fusese întreruptă.

Biologul fluieră, neplăcut impresionat, apoi își reveni din surpriză și-și conectă toate aparatele din interiorul scafandrului, ca să cerceteze metodic ce e în jurul său. Îndată ce-și stabili vizibilitatea, zări în apa verde-intens un peisaj straniu. Niște antene-franjuri, fosforescente, se legănau nu departe de el; mai încolo, pluteau niște sfere uriașe, trandafirii, pe care nu știa dacă să le treacă în regnul animal sau al plantelor inferioare; alte mii de *vietăți* strălucitoare, de culori și de forme fantastice, luminiscente, pendulau și pluteau în jurul lui, dispărînd brusc în întuneric când îl atingeau. Casca lui auditivă era reglată pentru frecvențe joase, adică pentru a comunica în scala sonoră presupusă proprie acelor făpturi superioare, care-l țineau prizonier în lumea aceasta necunoscută. Totuși, cu toate că aparatul nu se defectase, biologul

nu auzea nimic. O tăcere plină de surprize continua să-l învăluie.

Între timp, înainta prin apă, surescitat și atent, speriiind vietățile cu forme ciudate pe care le întâlnea.

“Aceste făpturi, așadar, mă aud sau mă văd”, își spuse și deodată îi trecu prin minte că *el* ar putea auzi ca și el prin ultrasunete. Imediat își modifică transformatorul din cască, aducându-l la registrul său normal și, dintr-odată, oceanul necunoscut se umplu de sunete, de șoapte și de șuierături, precum și de niște vibrații foarte mângâioase, părînd parcă triluri. Pe planeta de unde venea el, asemenea semnale dulce erau emise de niște insecte, care erau cultivate special pentru cântecele lor.

“Greieri”, îi veni în memorie un cuvânt nou învățat. Triluri de greieri, poate. Greieri de ocean sau privighetori. Nu, privighetorile sunt niște păsări, pare-se, după cum stabilea dicționarul său galactic. Oricum, glasurile păreau inofensive și foarte muzicale. Dar șuierul acesta ce-o fi? Ah, ce tare e, ce grav! Îl trecu un frison. Își simți nervii zgâriați. Cine l-o fi scos? Un animal sau un aparat?

N-avu timp să verifice, că se și pomeni în fața lui cu un corp elastic, masiv, de formă trapezoidală. Un monstru marin, cu două înotătoare laterale și o coadă puternică. Animalul avea doi ochi simpli, nu compuși, cum se aștepta el. Erau înfundați, mititei și lucioși. Capul se termina cu un cioc lung, lung și înspăimântător, plin cu dinți.

Sigur, fără nici o îndoială, monstrul scotea sunetele acelea

muzicale, dulce de tot, un fel de gungurit de păsări și de vibrări de instrument muzical laolată. Dar tot de la el pornise, desigur, și șuieratul distonant, enervant, fiindcă tonurile se repetaseră, făcându-l din nou să se-nfioare.

“Aha, gânde biologul dezamăgit, reglîndu-și îndată casca pentru înregistrări sonore foarte variate, așadar așa arată *greierele* sau *privighetoarea* planetei albastrii. Ce fel de vietate, însă, ești dumneata, superioară sau...”

Monstrul stătea înaintea lui, liniștit, fără intenții dușmănoase, și ciripea în continuare solfegii de ultrasunete. O clipă, exploratorul crezu că visează dar nu, era perfect adevărat. Semnalele foarte repezi, ininteligibile la început, deveniră cu încetul cuvinte din limba acelui sistem solar, dar cuvinte cântate într-un mod foarte nazal și caraghios, prin ultrasunete.

Biologul râse fără să vrea, monstrul inofensiv îi imită imediat râsul, gargarisindu-l însă în niște cascade proprii, cu efecte surprinzătoare.

“Ia să-i vorbesc pe limba lui!”, își zise astronautul foarte mirat și incitat. Se strădui apoi să articuleze prin aparatul special de vorbit, destul de greu, dar limpede:

-Ce fel de sursă sonoră ești?

-Nurrsă sonorrră... graseie dihania, aproape spărgîndu-i biologului pâlnia auditivă. Apoi îndată monstrul făcu un lucru uimitor: căscă gura sau ciocul și gălgâi ceva neînțeleș, rămânînd așa, cu dinții la vezeală.

-Ce faci? întrebă și mai uimit biologul.

-Râd, nu auzi? gunguri dihania.

-De ce râzi?

-Mă bucur, mă bucur foooarrte mult!

-De ce?

Monstrul chițai și cântă ceva neânțeles, pe un timbru grav. Pe urmă spuse, pe un ton foarte dulce;

-Zeii s-au întors...oho, ce bucurie, zeii s-au întors...

Exploratorul extraterestru nu-și amintea însă ce înseamnă cuvântul *zeii* - poate că acest cuvânt nici nu figura în glosarul lui galactic.

În orice caz, până să se gândească în ce încrengătură să-l claseze pe simpaticul cântăreț acvatic, se trezi luat pe sus și azvârlit din apă în aer. Circulă așa câtva timp, ca o scrumbie zvârlită de ici-colo, între niște mase plastice rotunde, care se dovediră a fi chiar capete de monștri, aidoma celui care se conversase cu el, ivite ca din senin în preajma lor. Prin cască se auzeau urlând, zumzând și chițâind niște voci, când pițigăiate, când foarte joase. Le identifică -anevoie- conținutul, uimindu-se de ce-și spuneau și nemaînțelegând nimic.

-Prinde-l, Jo! Hop - la!

-Prinde-l tu! Zeii sunt aici.

-Vezi să nu-l scapi de pe nas! Bravo! Hai, Jo!

-Ține-l bine. E prea ușurel, vezi să nu se-nece!

-Hei, tu, hai sus!

Amețit, biologul mai resistă

un timp, apoi leșină. Se trezi într-o seră trandafirie, un fel de adăpost al monștrilor, culcat pe înotătoarea elastică și, pare-se, tandră, a unei astfel de vietăți. În jurul lui începură iar șoaptele și vibrațiile acelea foarte mângâioase. Apoi auzi clar, în acea limbă străină, dar toarsă straniu prin registrul de ultrasunete al monștrilor marini:

-Nu e zeul nostru. E un zeu mic.

-Pe Jupiter, e un zeu mic, de douăzeci de ori mai mic decât zeul nostru.

-Nu-i faceți nici un rău. E, totuși, un zeu.

-E un crevete mai măricel, zău, un cree-vee-tee... zicea alt glas scârțâitor. Și miroase a doctorie.

Biologul avea idee oarecum ce e acela un crevete ("fossilă vie marină de pe Terra", lămurea Dicționarul biogalactic). Presupuse imediat că *zeii* trebuie să fie locuitorii sistemului solar, iar monștrii aceștia marini niște animale îmblânzite care știau să vorbească. Nefiind, totuși, perfect edificat, riscă o întrebare, articulând distinct, ca să fie bine înțeles:

-Voi sunteți roboți? Mașini? Greieri? Privighetori? Animale?

-Suntem prietenii vechi ai *zeilor*, gânguri una dintre namile.

Apoi alt monstru râse limpede, exact cu râsul astronautului de acum câteva clipe, și cântă nazal:

-Suntem Pe-Ve-Zeii. Prietenii vechi ai zeilor. Pevezei, pevezei, pee-vee-zeeii! Pevezengheei!

Și, satisfăcut de solfegiul său, după ce termină, cântărețul sughiță, gurlui și miorlăi de câteva ori.

-Astâmpără-te! Se auzi imediat o poruncă. Altfel, te trimit în bazinul sărat!

Se făcu o clipă tăcere. Biologul își încordă puterile și zise din nou:

-Ascultați *Pevezei*, prieteni veseli ai zeilor, duceți-mă la zeii voștri. Sunt un *zeu* de pe altă planetă. Am venit aici în zbor. Vreau să vorbesc cu zeii voștri.

-Bine, am înțeles, grăi subțire de tot o voce. Ține-te de aripa mea, să mergem la T.V.F.

-Ce e aceea T.V.F.?

-Televideofon. Foooon!

-Să mergem, fu de accord biologul ceva mai liniștit.

Unul dintre monștri îl luă atunci pe spinare și-l purtă iute printre câteva bazine, manevrând încărcarea ecluzelor cu precizie. La sfârșit, îl depuse în interiorul unei sfere albe, cu pereții străbătuți de canale regulate, cenușii.

Gâfâind și sforăind greu, animalul cântător împinse cu capul altă trapă. Prin canalele cenușii, se aprinse o luminiță albă, strălucitoare. În câteva clipe, sfera deveni luminescentă, iar pereții ei se umplură de făpturi stranii, de douăzeci de ori mai mari decât astronautul din bazin, destul de asemănătoare cu el în privința capului, numai că cei doi ochi erau simpli, nu compuși, și posedau un cioc cărnos, iar dedesubtul ciocului aveau o tăietură

transversală, care parcă se mișca în permanență. Și aveau *două mâini și două picioare*, da, *numai două picioare*..!

În interiorul sferei dudu un şuierat, care-l paraliză o clipă pe biolog - apoi se auzi un freamăt.

-Zeii sunt acolo! Fii cuminte, micuțule, ei te văd, te aud, șopti alintător dihania. Și apoi urmă cu voce tare: Oh, zei ai delfinilor, priviți ce zeu mic am descoperit în Bazinul Patru...

-Priviți-l ce mic, hi, hi, hi, ce mic e, ce nostim e, ai zice un crevete. șșșt! Dar e zeu ca și voi, nu-i așa? E zeu și el?

Făpturile stranii îl priveau pe explorator fix, în tăcere. Deodată, se ridicară. Păreau acum încă o dată mai înalte. O voce adâncă, puternică, articulă distinct în limbajul galactic:

-Fiți bineveniți printre pământeni, dragi prieteni. Nu vă așteptam pe voi, ci pe niște semeni de-ai noștri, plecați demult într-o călătorie îndepărtată. Pentru ei am construit pe micul satelit artificial de hidrocercetări al planetei Jupiter un far cu semnal automat. Nu vă îngrijați. Vom veni să vă luăm. Până atunci, Jo, ai grijă de micul zeu. Ai grijă, Jo, înțelegi? Ai grijă de el, până venim noi.

Delfinul râse cristalin, şuieră bucuros, apoi cântă gros, prelung:

-Da, înțeleg, în-țe-leg... Și mă supun... dar... dar să mă scarpine ca voi, pe spinare. Pe spii-naa-rreee!

ROGOZ, GEORGINA VIORICA

Notă bio-bibliografică:

ROGOZ, Georgina Viorica, născută Viorica HUBER, este soția scriitorului Adrian Rogoz. A emigrat definitiv în Germania, în 1990. Dintre cele mai cunoscute scrieri ale sale în domeniul SF amintim: "Aventură în

Gondwana" (1964), "Lur și fata din heliu" (1967), "Taina sfinxului de pe Marte" (1967), "Anotimpul sirenelor" (1975), "Să nu afle Aladin" (1981).

Mic dicționar de autori SF

SPINRAD, Norman: Scriitor american, născut în 1940, la New York. Din cauza viziunii politice diferite de direcția generală a guvernelor americane, emigrează în Franța, obținând statutul de rezident. Debutează în 1963, în revista "Astounding Science Fiction", cu nuvela "Ultimul roman". Primul roman, "Solarienii", apare în 1966, și este o space-opera de tip clasic, în care omenirea, răspândită în întreaga Galaxie, duce un război de uzură cu o civilizație extraterestră, cea a Doogi-

SPINRAD, NORMAN

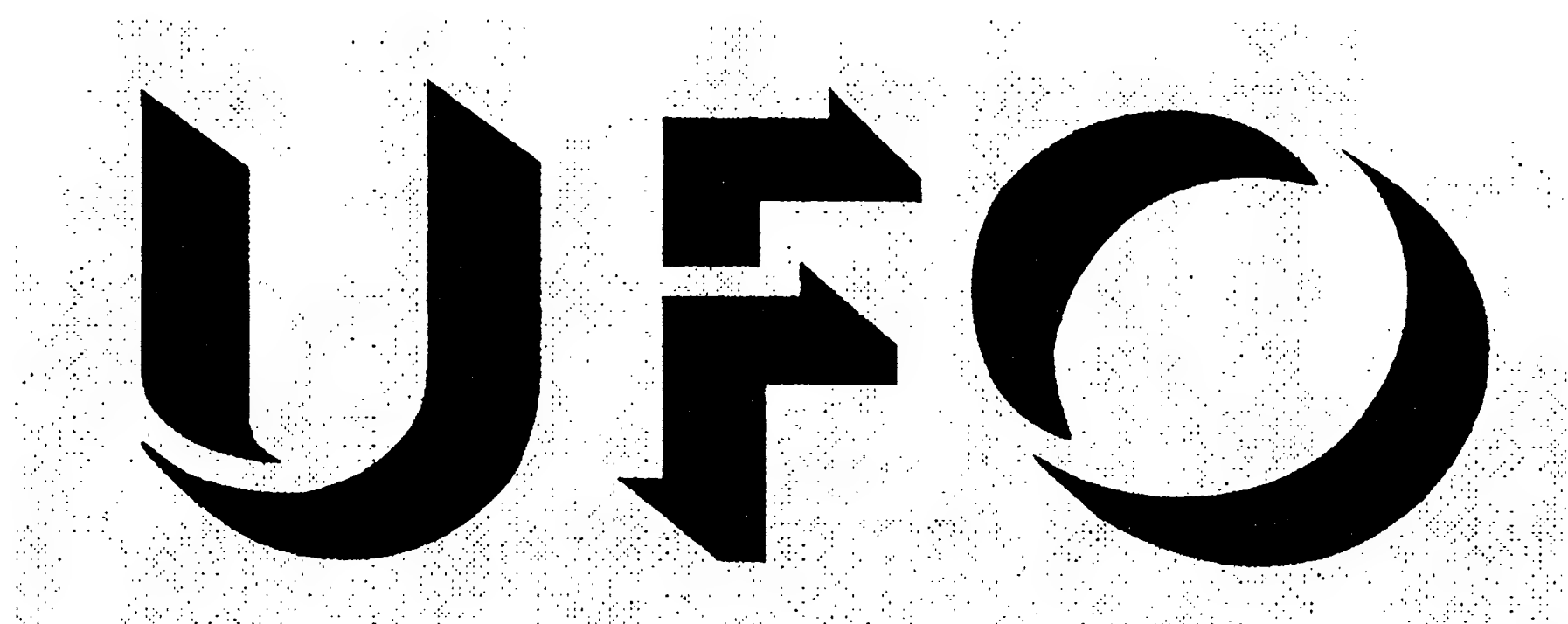
lor, o confruntare dusă de supergigantice computere militare. NS este unul dintre scriitorii "demascatori" ai direcției socio-politice a anilor '70-'80, unul dintre cei care s-au împotrivit politicii militare dure din perioada *războiului rece*, războiului din Vietnam, precum și înăbușirii mișcărilor pentru revendicări rasiale ale negrilor (ecouri ample se întâlnesc, mai ales, în volumul "Alte Americi").

Alte opere: "Agentul Haosului" (1967), "Bărbatul din junglă" (1967), "Bug Jack Barron" (1969), "Visul de fier" (!972), "Trecînd prin flăcări" (1975), "Jocul minții" (1981), "Copilul norocului" (1985).

De la stînga la dreapta: Roberto Quaglia, Florin Munteanu, Norman Spinrad

GUVERNUL AMERICAN A FOST ADESEEA ACUZAT CĂ ASCUNDE MAI MULTE SECRETE ÎN DOMENIUL

(afirmă cunoscutul scriitor american de SF Norman SPINRAD)

Rep: -D-le Spinrad, sunteți cunoscut drept unul dintre simbolurile SF-ului american contemporan, deși în ultima vreme locuiți mai mult la Paris. Printre francezii care acuză acest Science Fiction de peste ocean că a invadat piața mondială și a distrus ideea de producție națională de gen. Considerați că o asemenea aserțiune se apropie de adevăr?

N.S.: -Nu știu dacă se poate afirma că există un **stil național** de a scrie SF. Spre exemplu, în SUA se publică între 500 și 1400 de cărți pe an și toate sau aproape toate sunt diferite ca realizare, iar acest lucru face foarte dificilă o generalizare. Și poate tocmai aici descoperim diferența esențială între stilul american și cel european, pentru că în fiecare dintre statele europene se publică mult mai puține volume SF decât în State. Recunosc, e mult mai greu pentru scriitorii europeni ai

genului să trăiască efectiv din ceea ce câștigă în urma activității depuse în domeniul SF, în timp ce în SUA există cel puțin 50 de autori, care-și pot permite asta. Și, dacă stăm să contabilizăm, asta înseamnă că cel puțin jumătate din numărul de romane publicate anual sunt scrise cu intenția de a fi comerciale. În vreme ce pe bătrânul continent o mare parte dintre cei care scriu SF o fac din plăcerea de a scrie, urmărind niște standarde beletristice mai înalte. D.p.d.v. literar, nu sunt chiar sigur că mă pot pronunța ca un expert, pentru că ceea ce citesc eu în materie de SF nu este decât materialul publicat în engleză și în franceză, foarte puțin în spaniolă și nimic altceva. Așa că nu sunt îndrituit să-mi dau cu părerea despre ceea ce se scrie în alte limbi decât limba engleză. Ca o *mea culpa* -citesc foarte puțin din cărțile traduse în engleză din alte limbi.

Rep: -Unii spun despre cărțile dumneavoastră că reflectă o viziune neagră asupra lumii. Că nu credeți într-un viitor bun pentru societate, pentru oameni în general. Așa să fie?

N.S.: -Nu cred că am o viziune prea pesimistă asupra lumii. Cu foarte puține excepții, presupun că operele mele nu au o viziune depresivă, de genul "sfârșitul lumii". Lumea, așa cum se vede de aici, din România, este mai întunecată. Viața oamenilor este plină de probleme, iar în lume sunt mulți oameni bogați, dornici să acapareze puterea; puțini oameni sunt cu mult mai bogați decât ceilalți, iar acest lucru nu reflectă neapărat o stare justă a lucrurilor și cred că ar fi naiv din partea noastră și chiar protest să pretindem o corectare a lor. Cred, de exemplu, că "Mașinăria rock and roll" este povestea unor oameni mai mult sau mai puțin obișnuiți, puși în situații dificile, care încearcă și pot spune că și reușesc, cel puțin în viețile lor personale, să mențină viabile spiritul și idealurile revoluționare ale *rock and roll*-ului. Ca o concluzie, pot spune că viziunea mea generală despre viață, despre lume, ar putea să nu fie chiar o utopie, fiindcă lumea însăși nu este o utopie și încerc să exprim un anumit optimism și o viziune potrivită a oamenilor și a modului în care ei pot face față situațiilor particulare în care-i pune viața.

Rep: -Puteți să faceți un pronostic valoric în privința ansamblului operei d-voastră? Considerați că un anumit roman este

mai bun decât celalalte?

N.S.: -Nu-mi face plăcere să încerc să determin care dintre romanele mele este cel mai bun, pentru că asta seamănă destul de mult cu a întreba pe o mamă cu 14 copii care este cel mai bun dintre ei. Și cred că, în general vorbind, chiar și din perspectiva unui critic, care are un alt sistem de valorizare a lucrurilor, nu este nici posibil și nici cinstit să stabilești că acesta este *cel mai bun film, disc, scenariu* etc. Pot vorbi însă despre un anumit nivel calitativ și, din acest punct de vedere, pot spune că, dintre romanele pe care le-am scris, patru sau cinci sunt mai bune decât celelalte - "Bugg Jack Barron", "Mașinăria Rock and Roll", "O primăvară rusească"... Asta nu înseamnă că celelalte romane ale mele sunt slabe, ci numai faptul că acestea reprezintă, în același timp, puncte importante din viața mea.

Rep: -Dacă ar trebui să alegeți o operă reprezentativă la nivel mondial, asupra căreia v-ați opri?

N.S.: -Greu de spus. În mod limpede, discutăm despre o perioadă de cel puțin un secol de evoluție a genului și există o mulțime impresionantă de opere apărute în acest interval de timp. Cred că aș putea să mă opresc la "Stelele sunt destinația mea" și "Dune", foarte bine realizate ca scriitură. Mai sunt însă și alte scrieri, de exemplu "Mai mult decât oameni" al lui Th. Sturgeon; bineînțeles că pe mine mă exclud din această selecție. De obicei, nu agreez ciclurile romanești sau nuvelistice, care adună într-un fi-

nal toate bucățelele puzzle-ului într-o imagine unică. Dacă ar trebui, totuși, să aleg ceva din acest domeniu (o excepție, în ce mă privește), cred că m-aș opri asupra lui Cordwainer Smith, care a scris două romane și câteva culegeri de povestiri, care sunt bine interrelaționate în cadrul aceluiasi univers coerent, într-o modalitate absolut unică.

Rep: -S-a vorbit mult în ultimii ani despre o adevărată explozie a fenomenului OZN. Presa dar și filmele artistice au mediatizat îndelung problema contactului cu alte civilizații, parcă pregătindu-i pe cetățenii Pământului pentru un viitor eventual contact. Mulți cercetători ai fenomenului vorbesc de o conspirație la nivel internațional în vederea intoxicării celor care doresc să afle mai multe. Credeți că există vreun interes ascuns al celor care dețin puterea în diferitele state ale lumii pentru a proceda astfel?

N.S.: -Am o vedere foarte deschisă asupra acestui lucru. Nu dețin nici o probă irefutabilă cu privire la faptul că guvernul american ar ascunde vreo situație de acest fel. În mod general, cunosc două situații, iar în mod personal una în care ar putea fi vorba despre așa ceva, adică despre posibile obiecte extraterestre. Este vorba despre fotografii realizate de N.A.S.A.. Două sunt poze făcute de Samuel McKay, specialist în tehnica fotografiei aerospațiale. Una dintre ele prezenta ceva care semăna foarte mult cu o față umană pe suprafața planetei Marte, iar cealaltă

aducea teribil cu ruinele unui fort. Fotografiile erau luate din mai multe unghiuri și, în consecință, prezentau umbre, nu arătau foarte clar obiectul înregistrat. În ciuda acestui fapt, cred că posibilitatea ca acolo să fi existat o civilizație extraterestră este destul de mare. Guvernul american a fost adesea acuzat că ascunde mai multe secrete în acest domeniu, dar după părerea mea nu are vreun motiv să ascundă ceva, mai ales dacă ne gândim la modalitatea în care funcționează universul democratic american. Cred, dimpotrivă, că în situația în care programele și bugetele destinate cercetărilor astronautice sunt reduse drastic de o bună bucată de vreme, dacă ar exista vreo dovadă pertinentă despre existența acestei civilizații, N.A.S.A. și celelalte organizații interesate ar mediatiza-o extraordinar de mult pentru a obține fonduri. Asta cu excepția situației în care extraterestrii ar controla direct guvernul american, lucru care ar putea explica, într-o oarecare măsură, acțiunile președintelui. Într-adevăr, dacă ați asculta un discurs al președintelui Regan, ați fi de acord cu o asemenea idee, dar alte dovezi palpabile nu se pot aduce.

Rep: -În legătură cu aceiași extraterestri incomozi... Dacă presupunerile cele mai comune s-ar dovedi și adevărate, iar ei, reprezentanții unei rase din altă parte a Galaxiei, ar ajunge cu adevărat pe Terra, cum credeți că ar lua legătura cu noi?

N.S.: -Presupun că orice civilizație extraterestră, suficient de

avansată ca să poată străbate distanțele cosmice care ne separă, va fi atât de sofisticată încât să înțeleagă domeniul vast și complex pe care-l reprezintă comunicațiile, pe de o parte, și mass-media, devenită deja o disciplină, și să ne contacteze prin intermediul lor, mai degrabă decât să se ocupe să mutileze vaci și să facă toate lucrurile acelea ciudate, pe care le citim despre ei, ori să se rotească pur și simplu pe cer, fără să ne ia în seamă, mai mult decât am lua noi o insectă ce se cațără pe picior. Deci

dacă vor dori să realizeze contactul cu specia umană, acest lucru se va face prin rețelele de televiziune, CNN de exemplu.

Rep: -Suntem în domeniul ipotezelor: să presupunem, deci, că ați fi prima persoană din lume care ar lua contact cu ei. Care ar fi prima întrebare pe care le-ați adresa-o?

N.S.: -Prima întrebare pe care i-aș pune-o unei asemenea ființe... nu știu ce i-aș spune. I-aș spune, probabil, "Ia-mă cu tine, în farfuria ta zburătoare".

(interviu inedit, realizat în 1993, cu ocazia Consfățuirii Naționale de SF PLOCON, Ploiești)

a consemnat **Aurel CĂRĂȘEL**

Pași prin știință

de ***Daniel COCORU***

GENETICA

Genetica își face apariția, ca știință de sine stătătoare, la începutul secolului al XX-lea. Trei botaniști - olandezul Hugo de Vries, germanul Karl Correns și austriacul Eric von Tschermak - redescoperă, independent unul de altul, prin anul 1900, legile mendeliene. Până atunci complet ignorată, opera lui Mendel cunoaște, deodată, "un succes și o răspândire de-a dreptul uriașă" (M. Caullery). În 1906, zoologul englez William

Bateson, pentru a denumi noua știință a eredității, introduce termenul "genetică" (în grecește *genna* înseamnă *naștere, origine*) Trei ani mai târziu, danezul Wilhelm Johanssen numește *genă* acel "factor ereditar" presupus de Mendel a transmite caracterele. Ulterior, ele sunt localizate în nucleul celular, mai precis pe cromozomi, structuri variabile ca formă și număr și alcătuite, în mare parte, din acid dezoxiribonucleic (ADN).

În cei 46 de cromozomi umani se găsesc aproximativ 30.000 - 40.000

de gene (după alte aprecieri, numărul genelor atinge... 100.000). În schimb, la unele bacterii simple, cum ar fi *Escherichia coli* (în mod obișnuit, trăiește în intestinul gros al omului, fără a cauza neplăcei, dar poate provoca o boală - colita) există doar un singur cromozom cu... 4.000 de gene diferite. Toate genele din corpul unui om, așezate pe gămălia unui bold, ar acoperi abia jumătate... dintr-o sutime a suprafeței acesteia. Gena poate fi definită drept o porțiune din macromolecula de ADN, care înmagazinează informațiile necesare reproducerii și funcționării celulei. "Fluxurile de substanță și energie care traversează în permanență

o celulă vie, subliniază dr. Viorel Soran, sunt dirijate, controlate prin fluxul informațional: întreaga activitate metabolică se află înscrisă în patrimoniul ereditar".

Viața celulei, parametrii săi funcționali, totul este în linii mari planificat. Într-un fel, ființele vii ar putea fi socotite drept niște mașini de calcul, neobișnuite computere alcătuite din materie organică, în a căror memorie a fost introdus un program: el le animă; el le agită, le întreține destinele pe această planetă și tot el le oprește prin acea instrucțiune finală aflată în orice program de calcul electronic - "stop".

(fragmente din vol. "20 de științe ale secolului XX")

Lumea benzilor desenate

ANGOULEME de Dodo NIȚĂ

MUZEUL BENZII DESENATE

În 1974, în urma extraordinarului avânt cunoscut de benzile desenate în Franța-Belgia, un mic grup de bedeiști pasionați și entuziaști, din rândul cărora se detașează Francis Groux, animator cultural pentru tineret, și Pierre Pascal, posesorul uneia dintre cele mai mari colecții de bandă desenate din Franța, organizează la Angouleme primul Salon Internațional al Benzii Desenate.

Zecile de mii, iar mai târziu sutele de mii de vizitatori, sutele și miile de autori și editori participanți, au făcut ca Salonul să devină o instituție în

sine, cu o periodicitate anuală și cu multe manifestări și expoziții anexe și itinerante.

În 1988, ca urmare a cererii insistente de permanentizare a manifestărilor Salonului, precum și a uriașului material acumulat (reviste, albume, dar și planșe originale), Pierre Pascal, directorul Salonului, și Jack Lang, ministrul Culturii, pun prima cărămidă la fundația Centrului Național al Benzii Desenate și Imaginii de la Angouleme.

Parte integrantă a acestuia, Muzeul Benzii Desenate s-a deschis în ianuarie 1991.

“Oh la la, vas-y doucement, tu n'es pas a Bucharest!”, îi spune doamna Pascal soțului ei care, nerăbdător din fire, apasă la blană pedala de accelerație. Și astfel ne apropiam cu 160 km/h de “Mecca benzilor desenate”.

Angouleme, ca așezare geografică, seamănă cu Sinaia noastră. Aceleași străduțe înguste și șerpuitoare, aceleași imobile nu prea înalte și agățate pe coasta unui deal. În centru, am zărit timp de trei secunde o firmă amuzantă: “Lucky Luke Restaurant”.

“Pe vremuri, bistroul se numea Asterix Burger, dar nu s-a înțeles cu editura Albert-Rene și a trebuit să-și schimbe firma”, ne-a explicat Pierre Pascal, înainte de a-și parca mașina în coasta unui imobil cu o arhitectură futuristă.

Am coborât mai multe rânduri de scări, înconjurând în același timp clădirea și ne-am trezit în fața unei uriașe fațade de sticlă. Am pășit emoționat înăuntru și iată-mă în... Muzeul Benzii Desenate.

O sală spațioasă, înaltă de peste 5 metri, adăpostea un întreg ansamblu de pe două nivele. Planșele

originale nu erau agățate tradițional pe perete, ci erau expuse în vitrine închise, înclinate la 45 de grade și luminate din interior, permițând astfel un confort vizual optim. Pe ecrane de televizor, la dorință, apăreau extrase din BD-uri celebre, iar voci din off ale unor critici specialiști expuneau puncte de vedere asupra operelor. Ici-colo, în vitrine mai mici, erau expuse figurine din universul Mickey, împrumutate muzeului de Florence Cestac, de la Futuropolis, binecunoscută pentru uriașa sa colecție de Mickey Mouse.

Totul era scăldat în penumbră, din care țâșneau celebre personaje BD, modelate în trei dimensiuni: *Superdupont* (autori Lob-Sole), *Arthur Meme* (Tardi-Forrest), *Tintin* și *Milou* (Herge), *Gaston* și *Marsupilami* (Franquin), *John Difool* (Moebius), *Mickson* (Florence Cesnac), *Moustache* și *Trottinette* (Calvo).

Ieșind din sala muzeului, am trecut pe lângă mediatică și am pătruns într-o altă sală, mai mică, în care fuseseră reconstruite (la scara 1/1) decorurile palatului imaginat de Enki Bilal pentru baletul lui

Prokofief, *Îndrăgostiții din Verona*. Bilal, unul dintre cei mai *en vogue* autori de BD din Franța, prezintă pe un ecran TV tehnicile sale de lucru, iar pe un altul, de cinematograf, ne-a fost proiectat un film de 11 minute, realizat pe baza unor extrase din cele mai importante albume ale sale, precum și secvențe din filmul *Bunker Palace Hotel*, realizat de el în 1989.

Am ieșit afară super-impresionat, copleșit, turtit de grandoearea acestui templu - imn de slavă înălțat benzii desenate ca artă și am plecat, nu înainte de a face o ultimă fotografie în fața bustului lui Hergé, părintele benzii desenate europene, sculptat de prietenul și personajul său chinez, Chang.

N.B. Pentru bedefilii contabili, am notat și câteva cifre, extrase dintr-un dosar de presă: întreg ansamblul muzeistic, construcție - dotare - funcționare, a costat 80 de milioane FF.

Colecția muzeului conținea la deschidere 150.000 de reviste și

albume, acoperind aproape în întregime perioada de după 1946, precum și 2600 de planșe originale, semnate de 104 autori francofoni și 45 de autori americani.

(din volumul "Europa benzilor desenate"/2001)

ÎNCEPUT IERI - CERȘETOR ÎN IMPERIUL CATOLIC

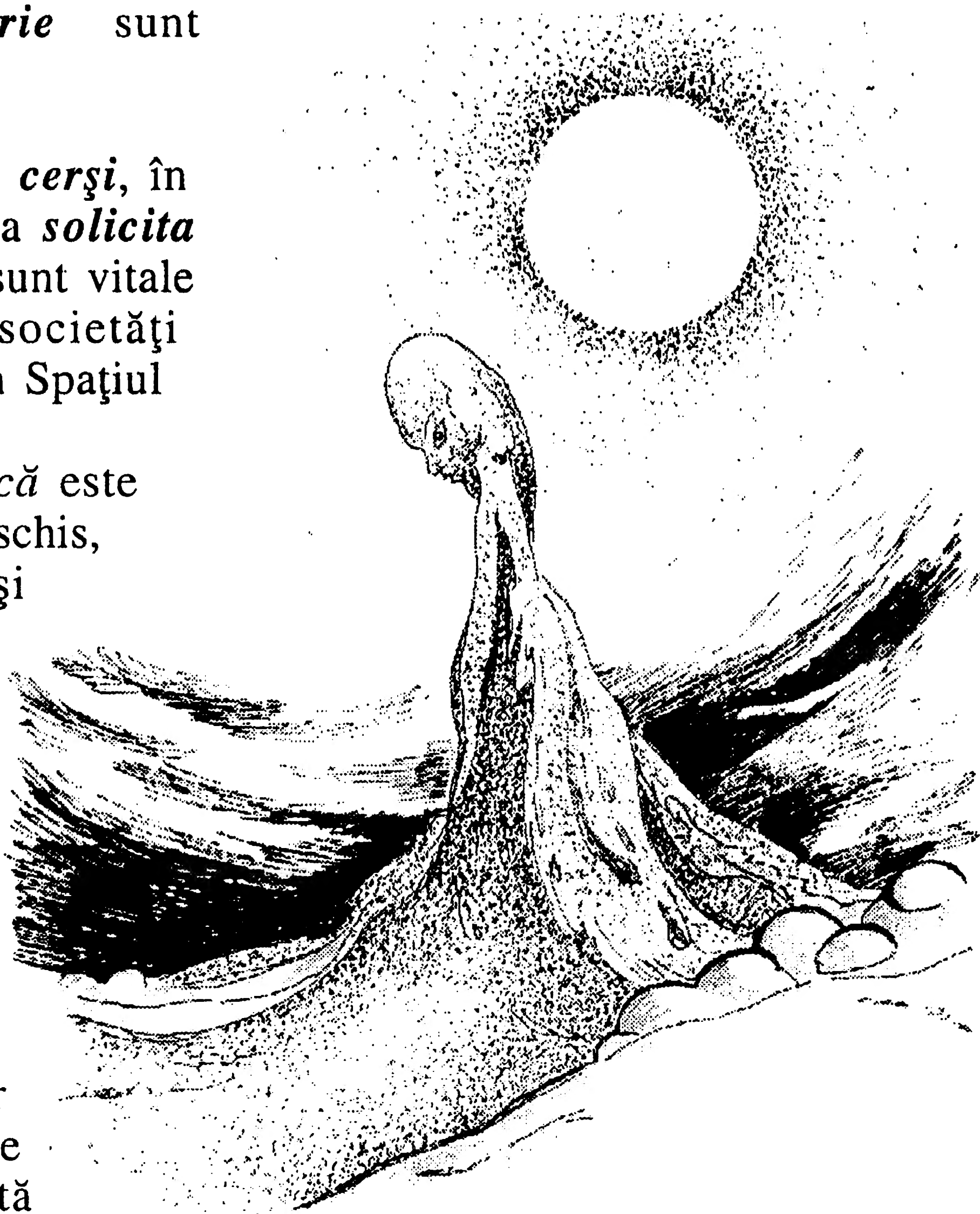
Principiile, regulile și criteriile stabilite de Curtea Hispano-anglo-saxonă, în anul de grație 2144 *nomine Christi*, care trebuie invocate/folosite de **cerșetorii** din afara Spațiului Monarhic, în cazurile în care sunt acuzați de **cerșetorie** sunt următoarele:

1. Libertatea de **a cerși**, în general, și libertatea de a **solicita ajutor moral**, în special, sunt vitale pentru existența unei societăți umane *christice*, situate în Spațiul Cunoscut.

Societatea christică este caracterizată prin spirit deschis, misticism univalent și toleranță față de cei care greșesc și-și recunosc păcatele. Ea încurajează discuțiile deschise asupra chestiunilor de ordin teologic, cerșetoria ca activitate care aduce în prim-plan necesitatea existenței milei creștinești și sprijinul moral acordat celor care, condamnați fiind de instanțele civile, solicită

dreptul de a intra în Împărăția Domnului încă din timpul acestei existenței.

2. Pentru a desăvârși ideea de **cerșetorie oficială** autoritățile canonice acordă dreptul de a practica

meseria de *cerșetor* *mediant* următoarelor categorii sociale;

- membrilor societăților iudaice, sectelor moniste care preaslăvesc Trinitatea Monom, precum și ateilor decăzuți din drepturile civile;
- filozofilor, savanților, tehnicienilor și universitarilor ieșiți la pensie;
- călugărilor din ordinele budhiste, zoroastriște și mahomedane.

3. Sistemul de *cerșit* este acela stabilit conform Enciclicei Papale din 2098, care asigură tuturor solicitanților drepturi egale prin utilizarea *brațului mecanic de cerșit cu sistem de rugăciune automată*, amplasat la colțurile străzilor câștigate prin licitație publică.

EDITURA AMALTEA

STAR WARS

Amenințarea Fantomei

Planeta Adormită

Moștenitorul Imperiului

Asaltul Forței Întunecate

Ultima Poruncă

Ochiul Minții

Umbrele Imperiului

Capcana Paradisului

Gambitul Hutt

Zorii Rebeliunii

Darth Maul – Vânătorul din umbră

Apropierea furtunii

Atacul clonelor (Razboiul stelelor – episodul II)

La răscruce

Labirintul răului

Răzbunarea Sith

Spectre din trecut

AVENTURĂ DIN COLO DE FILM!

www.amaltea.ro/starwars